Nr. 256 | Kraków, środa 8 listopada 1922 | Należytość pocztowa opłacona ryczałtem | Rocznik XXXI.

100 marek za numer
Miesięcznie marek 2500
Zagranicą miesięcznie 4000 Mk
Konto czekowe PKO Nr 140.256
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca, bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ Polskiej Partyi Socyalistycznej
Wychodzi codziennie o godz. 6 rano z wyjątkiem dni poświątecznych

Redakcya i Administracya: Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 310.
Adres telegr. Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Powszechne biuro reklamy „PRASA"
Kraków, Karmelicka 16, tel. 20-86.
Konto czekowe 149.975.

Wybory krakowskie

Rezultat wyborów sejmowych w Krakowie dał **jeden mandat socyalistyczny,** jak się tego spodziewano, **jeden mandat syonistyczny,** jak również z góry przewidywano, oraz **dwa mandaty chjeńskie,** co dla niejednego jest niespodzianką.

Narodowa demokracya w Krakowie nigdy wpływu nie miała (i w gruncie rzeczy nie ma go i teraz), wielu zatem ludzi nie liczyło tu na takie jej powodzenie. Gdzie tkwią tedy przyczyny tego zjawiska?

Niewątpliwie **dopomógł chjenie strejk drukarzy,** który zmusił do milczenia trzy dzienniki, zwalczające ósemkę. — Gdyby „Czas", „Nowa Reforma" i „Illustrowany Kuryer Codzienny" wychodziły, wpłynęłyby niezawodnie na opinię publiczną o tyle, że chjena otrzymałaby o kilka tysięcy głosów mniej. Sam „Naprzód" nie mógł tego zdziałać, co byłaby zdziałała większość dzienników krakowskich. Ci ludzie, którzy nie wierzą „Naprzodowi" i z uprzedzeniem go czytają, wietrząc w nim zawsze tendencyjność, byliby się dali przekonać, gdyby potwierdzenie tego, co czytali w „Naprzodzie", znajdowali w innych dziennikach. Bez prasy opinia publiczna nie mogła się zoryentować i wolne pole mieli agitatorzy w sutannach.

Podkreślić bowiem należy fakt, że **nie narodowa demokracya zwyciężyła w Krakowie, lecz księża i zakony, ze służącemi od św. Zyty, babkami kościelnemi, żebraczkami i staruszkami ze szpitalów i przytułków.** Udział wyborców w głosowaniu był bardzo słaby: **głosowało tylko 60 procent wyborców,** 40 zaś procent wstrzymało się od głosowania; jest to objaw wielce znamienny, zasługujący na osobne omówienie. **Wśród głosujących było 80 procent kobiet. Sznurem szły do urny zytki, stare paralityczki i kaleki, ślepe i głuche, prowadzone prosto z kazania lub z nieszporów przez mnichów i zakonnice, albo też przywożone z przytulisk klasztornych i szpitalów.**

Pod tym względem położenie jest beznadziejne. Prawo wyborcze kobiet poddało Polskę na długie lata pod dyktaturę księży i zakonów. Takiego prawa wyborczego, jak w Polsce, niema na całym świecie. Czy w którymkolwiek innem państwie może w spisie wyborców obok nazwiska wyborczyni figurować jako zawód „żebraczka" lub „prostytutka"? Tylko w Polsce dano prawo głosowania takim elementom. Na tem oparła się cała rachuba klerykałów i nie zawiodła. To prawo wyborcze jest wprost zrobione dla klerykałów. Wygląda ono pozornie postępowo i podoba się doktrynerom i demagogom, którzy są zdania, że trzeba być za wszystkiem, co jest postępowe, choćby to był paraliż postępowy. A prawo wyborcze żebraczek i zakonnic jest właśnie paraliżem dla rzeczywistego postępu.

Głosami zakonów, zytek i żebraczek zdobyli klerykali dwa mandaty w Krakowie.

A pewną jest rzeczą, że nie oni, lecz my bylibyśmy zdobyli dwa mandaty, gdyby nie dwie okoliczności. Przedewszystkiem różni **rozbijacze i szkodnicy proletaryatu urwali nam około 4 tysiące głosów,** a mianowicie: Nr. 7 (NPR) 1711, Nr. 4 (Bund) 1353, Nr. 5 (komuniści) 351, Nr. 11 (żydowscy komuniści) 117, Nr. 18 (inwalidzi) 420, Nr. 23 (Drobner) 164, Nr. 27 (poale-syoniści) 75. Są to cyfry niezmiernie nikłe, świadczące jaskrawo o bezczelności czy szaleństwie przywódców tych drobnych grupek, ale w sumie dają one 4221 robotniczych głosów zmarnowanych. Wraz z niemi PPS miałaby w Krakowie 24.000 głosów. A i ta cyfra wzrosłaby była jeszcze co najmniej o jakie 4000 głosów, gdyby **reklamacye** były przez socyalistyczny komitet wyborczy tak przeprowadzone, jak je przeprowadzili księża i zakony, które zareklamowały i doprowadziły do urny całą swoją armię ciemnych, ślepych i głuchych, aż do ostatniej żebraczki, gdy mnóstwo robotników, opuszczonych w spisie wyborców, odejść musiało od urny, nie głosując.

Mimo to wszystko PPS może być zadowolona z wyniku wyborów w mieście Krakowie: głosów otrzymaliśmy więcej, niż przy poprzednich wyborach, chociaż tym razem warunki mieliśmy trudniejsze, a — jak dotąd — ze wszystkich miast polskich Kraków ma najwyższy procent głosów i mandatów socyalistycznych w porównaniu z odnośną cyfrą głosów i mandatów burżuazyjnych.

Że zaś inteligencya krakowska jest wskutek wyniku głosowania przygnębiona tem, że znalazła się nagle pod jarzmem zakonnic, zytek i babek kościelnych, — to już jej rzecz, jak się z tym faktem ma uporać.

Towarzysze i Towarzyszki! Jeszcze jedna walka wyborcza nas czeka: w najbliższą niedzielę wybory do Senatu! Głosujcie solidarnie na listę 2

Częściowe wyniki wyborów

Okręg Warszawa-miasto PPS 3 mandaty

Warszawa (AW.) Ogólna liczba oddanych głosów wynosi 395.430. Otrzymały: Nr. 2: 78.206 (3 mandaty), Nr. 4: „Bund" 18.902 bez mandatu; Nr. 5 komuniści 26.328, 1 mandat; Nr. 7: NPR 5.270 bez mandatu; Nr. 8: 168.770, 7 mandatów; Nr. 10: 16.553 bez mandatu.

Nr. 12: 6.422 bez mandatu; Nr. 16: 90.087, 2 mandaty; Nr. 20: 20.248, 1 mandat. Pozostałe listy uzyskały stosunkowo niewielkie ilości głosów. Wobec powyższego podziału mandatów nazwiska posłów z Warszawy przedstawiają się następująco: Lista Nr. 8: Haller, St. Głąbiński, Gdyk, Stroński, Puzynianka, Błażejewicz, Ilski. Wobec tego, że Głąbiński uzyskał także mandat w innym okręgu przechodzi na jego miejsce dr Rabski. Z listy Nr. 2 zostali wybrani: tow. **Barlicki, Jaworowski, Prausowa.** Z listy Nr. 16 (żyd) Grünbaum i Kirschbaum, z listy Nr. 5 (kom.) Królikowski, z listy Nr. 20 (żyd) Pryłucki.

W Małopolsce

OKRĘG 42 KRAKÓW POWIAT — CHRZANÓW, OŚWIĘCIM — PODGÓRZE — OLKUSZ — MIECHÓW

Oświęcim — Zator: Lista 2, gł. 5026, lista 8 1377, lista 1, 3542.

Chrzanów pow.: Nr. 2: 18.263.

W Chrzanowie powiecie według dotychczasowych obliczeń na pierwszem miejscu znajduje się **PPS,** na drugiem lista Nr. 8, na trzeciem lista Nr. 27, na czwartem lista Nr. 1.

OKRĘG 44, NOWY SĄCZ — BOCHNIA — WIELICZKA — LIMANOWA

Wieliczka pow.: Lista Nr. 2: 6428.

OKRĘG 43, WADOWICE — BIAŁA — ŻYWIEC NOWY TARG

W pow. **Biała:** Lista Nr. 2: 10043, lista Nr. 8 — 10162, lista Nr. 1 — 1361, lista Nr. 3 — 727, lista Nr. 12 — 286, lista Nr. 12 — 1028.

W pow. **Żywiec:** Lista Nr. 2 — 8961, lista Nr. 8 — 10380, lista Nr. 1 — 5613, lista Nr. 3 — 1272, lista Nr. 12 — 1234, lista Nr. 27 — 665.

OKRĘG 45, TARNÓW — PILZNO — BRZESKO GORLICE — GRYBÓW

W Tarnowie: Lista Nr. 2 — 1808, lista Nr. 8 — 1733, lista Nr. 12 — 1531, lista Nr. 25 — 4075, lista Nr. 4 — 745.

W Brzesku: Lista Nr. 2 — 32, lista Nr. 8 — 26 lista Nr. 12 — 358, lista Nr. 25 — 781.

OKRĘG 50, LWÓW—MIASTO

Lwów (PAT) Nr. 8 — 33485, Nr. 2 — 14134, Nr. 17 — 24194, Nr. 14 — 2621, Nr. 4 — 3090, Nr. 24 — 363, Nr. 7 — 241, Nr. 5. — 428, Nr. 23 — 116, Nr. 11 — 313. Uprawnionych do głosowania 137 tysięcy. Udział w głosowaniu wynosił 59 proc. do 70 proc. zależnie od dzielnicy.

OKRĘG 47, RZESZÓW—JAROSŁAW—ŁAŃCUT

Rzeszów (PAT) Dotąd znany jest wynik wyborów w mieście: Lista Nr. 1 — 53 głosów, lista Nr. 2 — 1237, Nr. 3 — 14, Nr. 5 — 27, Nr. 7 — 40, Nr. 8 — 1802, Nr. 12 — 160, Nr. 13 — 11, Nr. 14 — 471, Nr. 15 — 5, Nr. 18 — 27, Nr. 27 — 1, Nr. 28 — 3576.

OKRĘG 54, TARNOPOL — ZBARAŻ — CZORTKÓW

Tarnopol (PAT) Na razie znany jest wynik wyborów z dwóch powiatów: z Czortkowa i z Husiatyna. W Czortkowie padło głosów: na listę Nr. 1 — 4207, na listę Nr. 2 — 467, na listę Nr. 3 — 5, na listę Nr. 8 — 2739, na listę Nr. 10 — 61, na listę Nr. 17 — 2248, na listę Nr. 23 — 369, na listę Nr. 24 — 203. W Husiatynie: na listę Nr. 1 — 4000, na listę Nr. 2 — 152, na listę Nr. 3 — 4, na listę Nr. 8 — 3.309, na listę Nr. 10 — 163, na listę Nr. 17 — 2279.

OKRĘG 48, PRZEMYŚL — KROSNO

Przemyśl (PAT) Lista Nr. 1 — 78 głosów, Nr. 3 — 4, Nr. 4 — 251, Nr. 5 — 565, Nr. 8 — 4319, Nr. 10 — 38, Nr. 12 — 34, Nr. 13 — 2, Nr. 17 — 4849, Nr. 18 — 93, Nr. 29, (Polskie Zjednoczenie Państwowe) — 1846. Nr. 2 — 4151 głosów.

Krosno (Tel wł. Naprzodu) W mieście na 3040 uprawnionych głosowało 1834. Na listę Nr. 1 padło 7, na listę Nr. 2 — 286, na listę Nr. 3 — 5, na listę Nr. 8 — 448, na listę Nr. 10 — 16, na listę Nr. 12 — 17, na listę Nr. 13 — 21, na listę Nr. 17 — 711, na listę Nr. 18 — 1, na listę Nr. 29 — 315.

W gminie Polancena 464 głosujących: Nr. 2 — 324 głosów.

Lwów. (AW). Wynik wyborów według ogłędnych obliczeń: lista Nr. 8 głosów 37.966, — 2 mandaty, **lista Nr. 2, głosów 14.162 — 1 mandat**, lista Nr. 17, głosów 26.688 — 1 mandat.

Stryj. (AW). Według obliczeń otrzymała lista Nr. 2 głosów 1730, lista Nr. 8, — 2575, lista Nr. 16 — 3833.

Tarnopol. (AW). **Lista** Nr. 10, głosów 950, **lista 17** (żyd.) 4131, lista 1 — 78, lista 3 — 7, lista 4 — 730, lista 5 — 27, lista 8 — 1852.

Gródek Jagiell. (AW) Lista Nr. 8 głosów 715, lista Nr. 1 głosów 567, lista Nr. 2 głosów 299, Nr. 17 głos. 1.152.

Złoczów (AW). Według obliczeń z 5 komisyj na listę Nr. 1 padło głosów 85, na listę Nr. 2 głosów 96, na listę Nr. 8 gł. 976, lista Nr. 17 gł. 2.937, lista Nr. 23 gł. 323, lista Nr. 25 gł. 5. Głosowało 25 procent ogólnej liczby ludności.

Borysław. (AW). Lista Nr. 2, głosów 2450, lista Nr. 8 głos. 300, lista Nr. 17 głos. 2500.

Drohobycz. (AW). Lista Nr. 8 głos. 1340, lista Nr. 2 głosów 1100, lista Nr. 17 głos. 4327.

OGÓLNY OBRAZ Z MAŁOPOLSKI WSCH.

Lwów. (AW). Mimo teroru bojówek ruskich w okręgu stanisławowskim wyszło bardzo wielką ilością głosów **trzech posłów ruskich.** W powiecie zborowskim pewny jest **czwarty mandat radykalnej partyi ukraińskiej Ławrika. Z wyborców w okręgu Stryj-Drohobycz przewaga socyalistów.** W Stanisławowskiem Nr. 8 ma dwa pewne mandaty, Nr. 17 również dwa pewne mandaty. W Tarnopolskiem Nr. 8 ma cztery mandaty pewne. W okręgu Sambor-Rudki z powodu ekscesów wybory odbędą się dzisiaj.

Zapewniony wybór tow. Moraczewskiego

Lwów. (Tel. wł. Napz.) Z tutejszych 4 mandatów otrzymała lista Nr. 8 — 2 (Głąbiński, Mączyński), Nr. 2 — 1 (Hausner), żydzi 1 (dr Reich).

Lwów (Tel. wł. Naprz.) Wybór tow. Moraczewskiego w okręgu Stryj-Drohobycz **zapewniony.** Drugi mandat (kandyduje tow. Diamand) **możliwy** po dokładnem obliczeniu.

Lwów. (Tel. wł. Naprz.) W okręgu stanisławowskim **prawdopodobny wybór tow. Moraczewskiego.**

W Kongresówce

OKRĘG ŁÓDŹ-MIASTO

Warszawa. (Tel. wł. Naprz.). Lista Nr. 2 — 18475, lista Nr. 4 — 12005, lista Nr. 5 — 13517, lista Nr. 7 — 42043, lista Nr. 8 — 60318, lista Nr. 16 — 58729. Prawpodobny podział mandatów: ósemka 3, NPR (Nr. 7(, komuniści, (Nr. 5) 1, żydzi (Nr. 16) 1, albo żydzi 2 mandaty.

OKRĘG 26 LUBLIN-CHEŁM-LUBARTÓW

Lublin (PAT) Zakończono tu prowizoryczne obliczenie wyniku wyborów w mieście Lublinie. Lista Nr. 1 — 67 głosów, lista Nr. 2 gł. 10667 lista Nr. 3 gł. 53, lista Nr. 4 gł. 3517, lista Nr. 5 gł. 827, lista Nr. 6 gł. 1128, lista Nr. 8 głos. 10760, lista Nr. 11 głos. 68, lista Nr. 12 gł. 1216, lista Nr. 15, gł. 1, lista Nr. 16 gł. 7001, lista Nr. 20 gł. 1879.

Lublin. (PAT). Wynik wyborów w obwodzie Jaszczów przedstawia się jak następuje: Nr. 1 głosów 204, Nr. gł. 313, Nr. 3 gł. 179, Nr. 6 gł. 1, Nr. 8 gł. 76, Nr. 12 gł. 23, Nr. 15 gł. 21, Nr. 23 głos. 8.

Lublin. (PAT). Wyniki w Lubartowie: Nr. 1 gł. 6, Nr. 2 głosów 486, Nr. 3 gł. 30, Nr. 6 gł. 78, Nr. 8 gł. 291, Nr. 11 gł. 2, Nr. 12 gł. 407, Nr. 16 gł. 1022, Nr. 20 gł. 88, Nr. 23 gł. 1.

Lublin. (PAT) Wyniki w pow. chełmskim z wyjątkiem dwóch obwodów są następujące: Nr. 2 głosów 5428, Nr. 3 gł. 6263, Nr. 8 gł. 30059, Nr. 16 gł. 13463.

OKRĘG 9 PŁOCK:

Płock (PAT). Wynik wyborów w mieście Płocku: Nr. 1 — 4 głosy, Nr. 2 — 1747 głosów, Nr. 3 — 13 głosów, Nr. 4 — 175 głosów, Nr. 5 — 646 głosów, Nr. 7 — 173 głosów. Nr. 8 — 5.098 głosów, Nr. 10 — 225 głosów, Nr. 11 — 67 głosów, Nr. 12 — 296 głosów, Nr. 16 — 2109 głosów.

OKRĘG 15 KONIN—SŁUPCE:

W obwodzie Koini: lista Nr. 1 — 2865, lista Nr. 2 — 2071, lista Nr. 3 — 11.196, lista Nr. 4 — 123, lista Nr. 5 — 108, lista Nr. 7 — 273, lista Nr. 8 — 9116, lista Nr. 12 — 4284, lista Nr. 16 — 4862, W obwodzie Słupce: lista Nr. 1 — 916, lista Nr. 2 — 5303, lista Nr. 3 — 5312, lista Nr. 4 — 2, lista Nr. 5 — 34, lista Nr. 7 — 615, lista Nr. 8 — 10.505, lista Nr. 12 — 4969, lista Nr. 16 — 5823.

OKRĘG 18 PIOTRKÓW:

Wyniki dotychczas znane są następujące: lista Nr. 1 — 13.835, lista Nr. 2 — 7138, lista Nr. 3 — 5178, lista Nr. 4 — 1222, lista Nr. 7 — 3830, lista Nr. 8 — 27137, lista Nr. 10 — 491, lista Nr. 11 — 178, lista Nr. 12 — 1660, lista Nr. 15 — 70, lista Nr. 16 — 9181, lista Nr. 20 — 11, lista Nr. 24 — 182. Powyższy wynik może uledz niewielkiej zmianie, zdyż kilka komisyj obwodowych nie zdało dotychczas sprawozdań.

OKRĘG 16 KALISZ:

Lista Nr. 1 — 2139, lista Nr. 2 — 9436, lista Nr. 3 — 11.922, lista Nr. 4 — 454, lista Nr. 7 — 743, lista Nr. 8 — 26.965, lista Nr. 11 — 624, lista Nr. 12 — 4177, lista Nr. 14 — 435, lista Nr. 15 — 415, lista Nr. 16 — 10.568, lista Nr. 18 — 11. Obwód Koło: lista Nr. 1 — 438, lista Nr. 2 — 4782, lista Nr. 3 — 6014, lista Nr. 4 — 256, lista Nr. 5 — 154, lista Nr. 7 — 285, lista Nr. 8 10.285, lista Nr. 15 — 204, lista Nr. 12 — 765, lista Nr. 11 — 158, lista Nr. 16 — 5984.

OKRĘG CZĘSTOCHOWA—RADOM:

Częstochowa (AW). Dotychczasowe obliczenia okręgu Częstochowa—Radom: lista Nr. 3 około 5000, lista Nr. 7 około 4000, lista Nr. 8 — 27.000.

Żyrardów (AW). Miasto i gmina: lista Nr. 2 — 2.678, lista Nr. 16 — 1121.

Poznańskie i Pomorze

Poznań (AW). W Poznaniu wybory miały przebieg spokojny. Zainteresowanie akcyą wyborczą duże. Pierwsze miejsce zajęła lista Nr. 8, drugie lista Nr. 7. W powiatach pogranicznych zachodnich znaczna stosunkowo ilość głosów padła na listę Nr. 16. W powiecie obornickim wiele głosów zyskała lista Nr. 2. Powiat brodnicki w 21 obwodach na 27 obwodów: lista Nr. 7 otrzymała 4000 głosów, lista Nr. 8 otrzymała 11.000.

Grudziądz (AW). W 23 tutejszych obwodach padło na listę Nr. 1 głosów 84, lista Nr. 2 — 515, lista Nr. 5 — 36, lista Nr. 7 — 3562, lista Nr. 8 — 5949, lista Nr. 14 592, lista Nr. 16 — 2034 głosów.

Toruń (PAT). Według wiadomości z półwyspu Helu, wybory dały tam wynik następujący: lista Nr. 1 — 9 głosów, lista Nr. 2 — 0, lista Nr. 5 — 0, lista Nr. 7 — 2, lista Nr. 8 — 868 lista Nr. 14 — 0, lista Nr. 16 — 229. Półwysep Hell obejmuje miejscowości: Jastarnia, Kuźnica, Chałupy i Nową Wieś.

Toruń (PAT). W Chojnicach wybory dały wynik następujący: lista Nr. 1 — 0, lista Nr. 2 — 131, lista Nr. 5 — 18, lista Nr. 7 — 642, lista Nr. 8 — 1589 lista Nr. 14 — 81, lista Nr. 16 — 1080.

Toruń (PAT). Wedle dotychczasowych zestawień w mieście Toruniu otrzymały: lista Nr. 1 — 27 głosów, lista Nr. 7 — 341, lista Nr. 8 — 11.374, lista Nr. 14 — 102, lista Nr. 16 — 1581. Unieważniono głosów 652.

Bydgoszcz (PAT). Prowizoryczne obliczenie wyniku wyborów w mieście Bydgoszczy: lista Nr. 1 — 49 głosów, lista Nr. 2 — 400, lista Nr. 7 — 7221, lista Nr. 8 — 21.393, lista Nr. 14 — 187, lista Nr. 16 — 6768, lista Nr. 23 — 226. Bydgoszcz powiat: lista Nr. 1 — 232, lista Nr. 2 — 9, lista Nr. 7 — 3713, lista Nr. 8 — 7566, lista Nr. 14 — 10, lista Nr. 16 — 5028, lista Nr. 23 — 30.

Inowrocław (PAT). Nieoficyalny wynik wyborów przedstawia się jak następuje: lista Nr. 1 — 6 głosów, lista Nr. 2 — 1539, lista Nr. 7 — 2169, lista Nr. 8 — 5154, lista Nr. 16 — 144.

Wileńszczyzna

Wilno (PAT) Nieurzędowe obliczenie wyników wyborów w 51 okręgach m. Wilna daje następujące daty: Nr. 2 głosów 19617, Nr. 8 gł. 24211, Nr. 16 gł. 10280, Nr. 20 gł. 3223, Nr. 22 gł. 4686. Z czterech obwodów miasta brak obliczeń.

Oszmiany. (PAT). Na 35 obwodów wiadome są dotychczas rezultaty wyborów z 17 obwodów. PSL 5613 głosów, lista Nr. 8 gł. 2154, lista Nr. 16 gł. 1743, lista Nr. 3 gł. 962, lista Nr. 6 gł. 212, lista Nr. 5 gł. 159.

Brasław. (PAT) Głosowanie w całym powiecie odbyło się normalnie, pomimo złej pogody oraz złego stanu dróg. Frekwencya bardzo znaczna.

Święciany. (PAT). Frekwencya przy głosowaniu dosięga 90 proc. uprawnionych. Szczególnie uderza masowy udział żydów w głosowaniu.

Śląsk Cieszyński

Katowice (PAT) Główna komisya wyborcza w Cieszynie podaje następujące wyniki wyborów do sejmu: **Cieszyn miasto.** Głosujacych 3763: lista Nr. 1 — 283 głosów, lista Nr. 2 — 339, lista Nr. 5 — 7, lista Nr. 7 — 51, lista Nr. 8 — 1186, lista Nr. 16 — 1897. **Cieszyn powiat:** Izdebno Nr. 1 — 235, Nr. 2 — 2, Nr. 8 — 585. Liczba głosujących 825. **Ustroń:** Nr. 1 — 364 głosy, Nr. 2 — 324, Nr. 5 — 3, Nr. 8 — 319, Nr. 16 — 102. Głosujących 1114. **Skoczów:** Nr. 1 — 22 głosy, Nr. 2 — 57, Nr. 5 — 5, Nr. 7 — 3, Nr. 8 — 626, Nr 16 — 586. Ogółem głosowało 1289.

Cieszyn (AW) W Bielsku głosowało 6.777. z tego na listę Nr. 1 — 7 głosów, na listę Nr. 2 — 1.140, na listę Nr. 3 — 1, na listę Nr. 5 — 17, na listę Nr. 7 — 49, na listę Nr. 8 — 773, na listę Nr. 16 — 4.785. Wybory w całym Śląsku Cieszyńskim odbyły się spokojnie. Niemcy solidarnie głosowali na blok mniejszości narodowych.

Górny Śląsk

Katowice (PAT) Wynik z 14 obwodów na ogólną liczbę 17 obwodów miasta Katowice: Nr. 2 — 365, Nr. 7 — 508, Nr. 8 — 3535, Nr. 16 — 7818, Nr. 23 — 72.

Królewska Huta (PAT) Wynik z 17 obwodów na ogólną liczbę 24 obwodów: Nr. 2 — 594, Nr. 7 — 1344, Nr. 8 — 3872, Nr. 16 — 12.225.

Na kresach wschodnich

Łuck (PAT) Dotąd nadeszły wyniki ze wszystkich okręgów z wyjątkiem dwóch. Dotychczasowe rezultaty są następujące: Lista Nr. 1 — 17537, Nr. 2 — 11961, Nr. 3 — 9529, Nr. 7 — 9152, Nr. 8 — 46029, Nr. 12 — 1745, Nr. 16 — 21133.

Ustalenie wyniku wyborów

Warszawa (PAT). Generalny komisarz wyborczy p. Bresiewicz, na **piątek** o godzinie 10 rano zwołał posiedzenie generalnej komisyi wyborczej, celem ustalenia wyniku wyborów.

—ooo—

Nowy traktat niemiecko-rosyjski

Berlin (PAT). Niemiecko-rosyjskie rokowania w sprawie rozszerzenia traktatu z Rapallo na Białoruś, Ukrainę, na trzy republiki kaukazkie i na republikę Dalekiego Wschodu doprowadziły do traktatu, który został podpisany przez obie strony. Traktat ten obejmuje istotne postanowienia umowy z 6 maja 1921, potrzebne do stworzenia podstawy dla stosunków gospodarczych między Niemcami a wspomnianemi państwami.

„Chjena“ w centrum miasta

Wybory pod znakiem kobiet

Podatne podłoże dla ósemki tworzyły kobiety. Politycznie „gros“ kobiet do dziś dnia przedstawia zupełnie nie wyrobioną masę. Dawniejsze ordynacye wyborcze państw, które nas trzymały w niewoli, nie uznawały politycznego równouprawnienia kobiet. Pozostawały tedy kobiety — jak mówią w rolnictwie odłogiem, spoczywającym nieużytkiem. Dopiero dekret Moraczewskiego daje kobiecie równe prawo, ale nie może dać jej równego doświadczenia politycznego.

A wszelkie niedoświadczenie jest równocześnie kolosalnem ułatwieniem, atutem dla klerykalnej demagogii!

Uderzającym objawem była w dzielnicach zamożniejszych — **ogromna abstynencya mężczyzn.** Były lokale wyborcze, gdzie przepływająca fala wyborczyń **kilkakrotnie przewyższała uczestnictwo mężczyzn!**

Wśród mężczyzn bowiem z tych zamożniejszych sfer widoczna była dezoryentacya, za kim głosować? Konkurująca tu np. z ósemką dziesiątka miała snadź za mało pociągającą obsadę i niezwerbowani przez ósemkę wyborcy pozostali w znacznym stopniu w domu.

Tymczasem nacisk czynników klerykalnych ogarnął był tyle kobiet, że tam gdzie w rodzinie nie głosowali mężczyźni, głosowały kobiety i głosowała kobieca służba domowa, poczem rosły przy liczeniu sterty kartek z ósemkami...

Oto np. niektóre dane z jednego z okręgów wyborczych z dawnych dzielnic Krakowa. Zrana w przeciągu jakichś dwóch godzin snuły się długie szeregi mniszek, dewotek osiadłych przy klasztorze, lub będących z nim w bliskim kontakcie, ponadto całe szeregi wyborczyń, wydobywających kartki do głosowania jak kartki do spowiedzi z książek od nabożeństwa. Mężczyzna tworzył osobliwość w tym gronie...

Można było wówczas myśleć, że siostry zakonne już przed otwarciem lokalu wyborczego utworzyły ogonek zagradzający drogę mężczyznom. Tymczasem późniejsze godziny niewiele zmieniły w sytuacyi. Odnosiło się tylko przy patrzeniu z po za stołu komisyi wrażenie, że się jest w teatrze na sztuce, której akt jakiś rozgrywa się w murach klasztoru...

Ale statystyka mężczyzn głosujących przedstawiała się tak samo słabo; tak samo dominował żywioł kobiecy. I nieraz wkraczająca grupa kobiet robiła wrażenie jakiejś delegacyi tercyarek...

Abstynencya niezwykła mężczyzn sprawiła, że w tym okręgu na półtora tysiąca zapisanych było około 600 niegłosujących...

Papież przeciw polityku;ącym księżom

W ostatnich czasach wydał papież Pius XI odezwę do duchowieństwa włoskiego, w której stara się odeprzeć zarzuty, jakoby Watykan był w bliskich stosunkach z partyą katolicko-ludową (popolari). Papież, objaśniając swój stosunek do tej partyi, występuje ostro i stanowczo przeciw mięszaniu się kleru do polityki. Pisze on:

„Papież zastrzega sobie prawo udzielania nagany i upomnienia wszystkim stronnictwom, których działalność jest sprzeczna z religią chrześcijańską i z moralnością. Mimo to rozszerza się oskarżenia, szczególnie przeciw biskupom, jakoby **organizacye chrześcijańskie (nasza chjena — przyp. Red) miały najsilniejsze poparcie w biskupach i księżach.** Stolica apostolska nie wątpi, że zachowanie się tych czynników stosuje się w ogólności do wskazówek, udzielanych w tej sprawie kilkakrotnie przez papieży rzymskich. Ponieważ jednak chodzi o bardzo delikatną i trudną sprawę, uważa Stolica apostolska za konieczne jeszcze raz zwrócić na nią uwagę biskupów. Naturalnie, że nie można księżom, jako osobom prywatnym, odmówić prawa posiadania własnych poglądów politycznych, o ile one odpowiadają przepisom sumienia i interesom religii. Jednakowoż rozumie się, że **księża muszą stać zdala od wszelkich walk partyjnych i każdej czysto politycznej działalności.** Jest niewątpliwem, że w praktyce nie jest tak łatwo rozgraniczyć powyższe sprawy; nie można też zawsze ustalić, kiedy jakieś wystąpienie można uważać za wystąpienie człowieka prywatnego czy urzędowego. W takich wątpliwych wypadkach, jako też we wszystkich wystąpieniach biskupów i księży, które mogłyby szkodzić powierzonym im interesom religijnym, **dobry pasterz nie zawaha się przed nałożeniem sobie pewnych granic.** Stolica apostolska jest przekonana, że duchowieństwo zastosuje swe zachowanie się do tych wskazówek i — o ile okaże się potrzeba — **swoje osobiste poglądy podporządkuje wyższym obowiązkom i delikatnym sytuacyom swego wzniosłego urzędu“.**

Papież stoi na czele hierarchii kościelnej, jako nieograniczony, absolutny pan. Klerykali sami ciągle powtarzają, że muszą swe postępowanie zastosować do zarządzeń papieża, który jest nieomylny i przeciw którego decyzyom niema apelacyi. Wobec tego stanu rzeczy spodziewać się należy, że wobec jasnych słów papieża nasi biskupi i księża zaprzestaną już swej jawnej, partyjnej działalności, bez względu na swe „osobiste zamiłowanie“ i bez względu na to, że ta działalność przynosi im — mandaty.

Niema jednak obawy, aby biskupi i księża zmienili swe postępowanie, choćby papież wydał jeszcze tuzin podobnych odezw. Rzym daleko, a Warszawa blisko; Rzym tylko grozi, a Warszawa wynagradza. I księża, jako ludzie, wolą ziemską nagrodę.

Uroczyste zapytania

Warszawski „Kuryer Polski“, nawiązując do napastliwego artykułu p. Rabskiego, wymierzonego przeciw Legionom zauważa:

„Gdy p. Rabski pisze, że „bohaterstwo legionów zarówno I, jak i II brygady, poszło na marne i nie stoi w przyczynowym związku z odzyskaniem wolności polskiej“ — mamy prawo zapytać p. generała Józefa Hallera, stojącego na tej samej liście wyborczej, co p. W. Rabski, czy podziela to zdanie, a jeśli nie podziela, to, czy zaprotestował już przeciwko słowom swego przyjaciela politycznego?

Mamy prawo zapytać o to p. generała Józefa Hallera gdyż on był jednym z tych, którzy młodzież legionową prowadzili do boju, na śmierć i na kalectwo, zaręczając jej, że ofiara życia i zdrowia nie pójdzie na marne.

W dniu 2 października 1916 roku ówczesny pułkownik-brygadyer Józef Haller zwrócił się „do oficerów i żołnierzy wojska polskiego“ z odezwą, w której mówił: „W obecnych walkach o przyszłość Polski obowiązek Polaka jest równoznaczny z obowiązkiem żołnierza w szeregach na których sławę złożyły się walki i krew Legionów. Obowiązek ten będziemy pełnić nadal i wypełnimy, biorąc pełną odpowiedzialność przed Wami i narodem za nasze stanowisko i czyny. Wierzymy silnie że tak jedynie postępując, zrealizujemy niepodległe państwo polskie“.

Nie były to słowa, których tyle na wiatr się rzuca z łamów dziennika czy trybuny wiecowej. Wypowiedziano je na polu bitwy, w obliczu śmierci. Takich słów lekceważyć nie wolno.

Młodzież polska zawierzyła Ci, generale. Dzisiaj, gdy z pośród hufca, który Ty nie do boju, lecz do urny wyborczej prowadzisz, rozlega się głos, kwestyonujący wartość czynu legionowego, pożytek złożonej ofiary z tylu istnień młodych, dziś nadeszła chwila, abyś zdał publicznie sprawę z odpowiedzialności, którą wziąłeś przed podkomendnymi swymi i przed Narodem.

Rozumie się p. gen. Haller mając pewny mandat na widoku, nie będzie się oglądał jak mu poleca autor artykułu wstępnego w „Kuryerze Polskim“, na mogiły, rozsiane po przełęczach karpackich, po polach Rafajłowej, Nadwórnej czy Mołotkowa — nie będzie wsłuchiwał się w głosy tajemne, z tych mogił idące, aby dał świadectwo prawdzie...

Mandat... A może wielka przyszłość, skoro go endecy na czoło swej listy wysunęli?...

A teraz inne pismo: wystosował je komitet wyborczy „Chjeny“ do gen. Dowbora-Muśnickiego, który, jak wiadomo, stał się Hallerem mieszczaństwa wielkopolskiego. Czytamy w tym liście:

> Nie czyniliśmy dotychczas Pana generała odpowiedzialnym za to wszystko, co piszą i głoszą przedstawiciele Centrum mieszczańskiego. Milczeć jednak nie możemy wobec rozszerzenia przez Centrum „kartek ulotnych“, na których lista Chrz. zw. jedn. nar. jest nazwana listą „Zdrady sprawy narodowej“, i na których widnieje nazwisko Pana generała. Nie mogąc uwierzyć by Pan generał wiedział i aprobował podobne metody walki wyborczej uprawianej pod osłoną jego nazwiska, zapytujemy niniejszem publicznie, czy istnienie wymienionej powyżej kartki ulotnej jest Panu generałowi wiadome i czy Pan generał wystąpienie podobne akceptuje.

Biedne generały — naraz zasypane granatami pytań ambarasujących: Haller interpelowany o cześć Legionów, Dowbór-Muśnicki, współpracownik „Rzeczypospolitej“ o obrazę endecyi!

Obszarnicy chowaią zboże na wywóz

Warszawski „Kuryer Informacyjny“, który w nielicznych swoich artykulikach politycznych zerka zwykle ku endecyi, — wystąpił mimo to przeciwko **wygładzającej miasta taktyce obszarników — protektorów „chjeny“:**

> „Dla miast polskich tegoroczny przednówek zaczął się już w październiku. Mimo obfitych zbiorów rolnych, pierścień drożyzny zacieśnia się coraz bardziej nad spożywcami. Czem to tłumaczyć? Jak należy rozumieć, że ziemiopłody i ich przetwory drożeją z tak niesłychaną szybkością, wtedy, gdy powinny tanieć?
>
> „Kuryer“ jest w posiadaniu senzacyjnych rewelacyi o spisku wielkich eksporterów zbożowych i żubrów obszarniczych, wymierzonym przeciwko całemu krajowi.
>
> Oto na rynku zbożowym od dłuższego czasu niema żadnej podaży. Sfery ziemiańskie powstrzymują się z robieniem transakcyj i magazynują wszystkie zapasy zbożowe. Rynek wewnętrzny na zboże jest zupełnie pusty. Celem tej zmowy jest wyczekanie wyśrubowania większych cen, wyjednanie pozwoleń na wywóz za granicę.
>
> Olbrzymie zapasy nagromadzonego zboża, w szczególności żyta i jęczmienia, czekają tylko momentu, w którym nowy Sejm i nowy rząd zezwoli już bez żadnych ograniczeń — na masowy eksport“.

UWAGI

Żargonowa odezwa „chjeny“

Warszawski „Kuryer Poranny“ podaje imitacyę odezwy, która ukazała się w Turce. W szpalcie, gdzie ta odezwa figuruje, uderzają wzrok czcionki żydowskie, w pośród których wybija się znów mocą kontrastu grubo wydrukowane: **Nr. 8.**

Odezwę taką, napisaną w żargonie, puścił w obieg komitet wyborczy, polecający listę 8 i dr. Jana Ożgę, dyrektora tamtejszego szpitala powszechnego.

Cytowany przez nas dziennik warszawski podaje zarazem przekład tej odezwy, której główny ustęp brzmi:

> „Obywatele! Jeśli chcecie porządku w państwie, bezpieczeństwa życia i majątku, jeśli chcecie powrotu dobrych przedwojennych czasów i **równouprawnienia obywateli,** jeśli nie chcecie więcej wojen, — głosujcie na listę Nr. 8.
>
> Nasza lista jest **bezpartyjną** i jedynie ona reprezentuje wszystkie warstwy ludności — głosujcie na bezpartyjną listę Nr. 8.
>
> Jeśli dbacie o dobro własne i o dobro tureckiego powiatu, to oddajcie wasze głosy jak jeden mąż na listę Nr. 8, na której kandyduje dr. Jan Ożga, dyrektor powszechnego szpitala w Turce jedyny człowiek, który żyje między wami i zna dokładnie wszystkie wasze potrzeby i **do którego będziecie się mogli zwracać z waszemi życzeniami“.**

Mocarstwa ententy wobec sprawy Małopolski Wschodniej

Gdy we wrześniu br., rząd p. Nowaka wystąpił z projektem autonomii wojewódzkiej dla Małopolski wschodniej, wszczęła endecya krzyk, że ten projekt jest niepotrzebny, że wywoluje on widmo już leżące w grobie, że mocarstwa zachodnie dopiero na skutek tego projektu przypomną sobie, że mają co do przynależności Małopolski wschodniej jakieś objekcye i tym podobne zarzuty. Dla wysondowania opinii głównych mocarstw ententy: Francyi, Angli i Włoch zwrócił się do nich rząd polski bezpośrednio przez notę wystosowaną przez ministerstwo spraw zagranicznych oraz przez swych posłów w Paryżu, Londynie i Rzymie z zapytaniem, jakie zajmą stanowisko wobec projektu autonomii i wobec przeprowadzenia w Małopolsce wschodniej wyborów do Sejmu równocześnie z wyborami w całem państwie.

Nota ta i demarche posłów były przedmiotem narad między gabinetami paryskim i londyńskim. Rząd angielski, na którego czele wówczas stał jeszcze Lloyd George, pozostawił inicyatywę Francyi, która pierwsza oświadczyła, że niema nic do zarzucenia sposobowi załatwienia kwestyi Małopolski wschodniej w duchu proponowanym przez rząd polski. W ślad za Paryżem poszedł Londyn. Wedle relacyi naszego tamtejszego poselstwa rząd angielski miał oświadczyć, że niema zamiaru protestować przeciw wyborom w Małopolsce wschodniej i że z projektem samorządowym — poza kilku drugorzędnymi szczegółami — zgadza się. Ponieważ Włochy jako najmniej w tej sprawie interesowane oświadczyły, że podzielają pogląd Francyi i Anglii, zaczem można przyjąć za pewne, że ententa nie sprzeciwia się ani autonomii, ani przeprowadzeniu wyborów w Małopolsce wschodniej.

Takie zakończenie, z góry trzeba zaznaczyć: tymczasowe, sprawy, która od r. 1919 była jedną z najboleśniejszych w wielkim kompleksie naszych zagadnień międzynarodowych, powinnaby być przez społeczeństwo polskie przyjęta z radością. Wiadomo przecież, że wszystkie pretensye nieprzejednanych kół ukraińskich opierały się na tem, że ententa — głównie Anglia — ciągle stała na stanowisku, że sprawa Małopolski nie jest załatwioną, że nie została ona wcale Polsce przyznaną na własność że Polska wykonywuje tam tylko mandat połączony z okupacyą itd. Gdy Polska krwią i mieniem przywracała w Małopolsce wschodniej stan prawny, wówczas „rząd" Petruszewicza via Praga i Wiedeń, głosił o „ucisku", powołując się, że ostatni cesarz austryacki, względnie jego namiestnik hr. Huyn „podarował" Galicyę wschodnią Ukraińcom, Polacy zaś przyszli tam jako „najeźdźcy".

Teraz, po deklaracyi mocarstw ententy i po traktacie ryskim, którym Rosya sowiecka wyrzekła się wszelkich pretensyj do kraju na zachód od Zbrucza, stan prawny jest wyjaśniony. Naturalnie — jak wyżej zaznaczyliśmy — ententa nie powiedziała jeszcze ostatniego słowa. Ponieważ traktaty pokojowe (Wersal i Saint Germain) zadekretowały, że wszystkie posiadłości byłej dynastyi habsburskiej stały się własnością zwycięskiej ententy, która w późniejszym terminie zadecyduje o ich przynależności państwowej, Anglia na tej podstawie kwestyonowała prawa Polski do Małopolski wschodniej, którą objęła linią ziem zakwestyonowanej, później dopiero rozstrzygnąć się mającej przynależności.

Trzeba pamiętać, że głównym motorem tego zapatrywania był lord Curzon, który w obecnym gabinecie Bonara Lawa zatrzymał poprzednie stanowisko sekretarza stanu dla spraw zagranicznych. Z tej racyi i z racyi znanej ciągłości i tradycyjności w angielskiej polityce zagranicznej nie można dziś powiedzieć, jakoby ostatnie oświadczenie rządu angielskiego, zgadzające się na autonomię i na wybory, było ostatniem w tej sprawie słowem. W każdym razie rząd polski ma teraz otwartą przed sobą drogę do dalszych starań, aby stan tymczasowy zamienić na stały, aby z terminologii dyplomatycznej zniknęło słowo „okupacya" a weszły słowa „polska przynależność państwowa".

Rzecz oczywista, że ta korzystna dla nas decyzya ententy nie przesądza bynajmniej sprawy, o ile mają w niej coś do powiedzenia najbliżej interesowani, tj. Ukraina. W każdym razie decyzya mocarstw wzmacnia nasze stanoisko i daje możność porozumienia się z Ukraińcami tem łatwiej, że po tej decyzyi chyba zmalała ich nadzieja na poparci przez ententę. Cała rzecz polega na tem właśnie, aby do tego porozumienia jak najrychlej doszło.

lf.

Znowu niewłaściwa interpretacya ordynacyi wyborczej

Biała, 4 listopada.

Znowu niewłaściwa interpretacya ordynacyi wyborczej ze strony wadowickiej komisyi okręgowej. Nie chcemy dopatrywać się w tem systemu, ale naprawdę — nie wiemy, co myśleć?...

Oto nasz pełnomocnik listy *2* t. dr Gross otrzymał z okręgowej komisyi nast. pismo:

„Zawiadamia się Pana itd. po myśli 87 art. ordynacyi, że posiedzenie okręgowej komisyi wyborczej Nr. 43 w Wadowicach w celu ustalenia wyników głosowania odbędzie się w dniu 10 (!!!) listopada o godz. 9 w Wadowicach. W posiedzeniu tem przysługuje pełnomocnikowi lub jego zastępcy prawo wzięcia udziału".

Bardzo dziwne pismo! Cytowany art. 87 ordynacyi wyraźnie opiewa, że „posiedzenie komisyi wyborczej w celu ustalenia wyników głosowania **odbywa się najpóźniej na trzeci dzień po głosowaniu.** Wypada to 8-go listopada, a nie 10-go, jak opiewa pismo wadowickie.

Łatwo więc zrozumieć niebezpieczeństwo fałszywej interpretacyi. Skoro ordynacya powiada: „najpóźniej 8-go", zaś przewodniczący komisyi zwołuje ją z pełnomocnikami 10-go, więc zachodzi obawa, że między 8-ym a 10-ym odbywać się będą jakieś posiedzenia komisyi **bez pełnomocników!** A to byłoby bezprawne.

Wprawdzie art. 88 powiada, że okr. komisya przegląda protokoły „w miarę ich napływania" i wprawdzie punkt 2-gi art. 87 powiada, że przewodniczący okr. komisyi oznacza posiedzenie **na dzień** i godzinę, w której można oczekiwać nadejścia pełnomocników" itd. Ale punkt 1 art. 87 powiada wyraźnie — „najpóźniej 8-go". Cóż wiec będzie robiła komisya **bez pełnomocników od** 8 do 10-go?

Nikogo oczywista nie podejrzewamy. Ale musimy stać na straży legalności i żądać wyjaśnienia zwłaszcza że skład wadowickiej komisyi jest niesłychanie **jednostronny.** Ze swej strony zarządziliśmy 1) doniesienie do komisyi państwowej przez naszego pełnomocnika; *2)* zebranie ścisłych danych cyfrowych własnych ze wszystkich komisyj obwodowych celem kontroli.

Żądamy więc wyjaśnienia w tym kierunku, czy mają być zwołane jakieś posiedzenia okr. komisyi bez pełnomocników? Czy komisya zarządziła wszystko, co należy celem zabezpieczenia przysługującego pełnomocnikom prawa przeglądania obwodowych protokołów w miarę ich napływania? Chodzi bowiem o to, czy Szan. komisya nie opracowała sama materyałów i nie zaprosiła pełnomocników, dopiero na skonstatowanie **gotowych** rezultatów ,gdyż p. 2 art. 87 wyraźnie powiada, że pełnomocnicy mają prawo być zaraz na pierwszem posiedzeniu.

Żądamy wyjaśnienia.

Przegląd społeczny

STATYSTYKA PRACY. Ukazał się Nr. 7—8 „Statystyki Pracy", miesięcznika, wydawanego przez główny urząd statystyczny, pod redakcyą Edwarda Lipińskiego. Zeszyt zawiera artykuł o wpływie związków zawodowych na przejmowanie i wydalanie robotników w Polsce, opracowany na podstawie umów zbiorowych. Szereg zestawień i tablic opisuje położenie przemysłu oraz rynku pracy w Polsce. Po raz pierwszy umieszczono tablice o bezrobociu w głównych państwach świata. Wskazówki cen hurtownych ilustrują spadek siły nabywczej marki polskiej w różnych okresach czasu. Omawia się wzrost cen hurtownych i detalicznych w zestawieniu z kursem dolara. Opisuje tempo wzrostu cen w Polsce i w Niemczech. Interesujące tablice wykazują rozliczność między zewnętrzną i wewnętrzną siłą nabywczą marki polskiej. Specyalny dział opatrzony licznemi tablicami, traktuje o wzroście drożyzny oraz kosztów utrzymania zarówno w kraju, jak i zagranicą. Liczne wyjątki z umów zbiorowych stanowią ciekawy dokument rozwoju stosunków pracy. Bogaty jest dział płac i zarobków w porównaniu z kosztami utrzymania. Zeszyt kończy zestawienie ruchu strejkowego w Polsce. Cena 3000 marek. Skład główny w księgarni E. Wende i spółka w Warszawie, Krakowskie Przedmieście 7—9.

KRONIKA

Kraków, 7 listopada.

Minister robót publicznych w Krakowie

Wczoraj o godzinie 9 rano przybył do naszego miasta z Warszawy minister robót publicznych, inż. Łopuszański, wraz z dyrektorem departamentu Jakimowiczem i naczelnikiem wydziału, Kudelskim. Na dworcu kolei powitali ministra wojewoda dr. Gałecki, prezydyum miasta z prezydentem Federowiczem, dowódca O. G. Czikel z dowódcą obozu warownego pułk. Beckerem, rektor Uniw. Jagiell. dr. Natanson, dyrektor okręgu robót publicznych inż. Dudek. naczelnik wydziału prezydyalnego województwa. Kowalikowski, prezes dyrekcyi kolei Prachtel-Morawiański, wiceprezes sądu apelacyjnego Turowicz, prezes dyrekcyi budowy dróg wodnych Czerwiński, dyrektor okręgu regulacyi rzek żeglownych Poźniak, grono urzędników województwa i okręgowej dyrekcyi robót publicznych. Minister Łopuszański zamieszkał w gmachu województwa.

W godzinach przedpołudniowych odbył przegląd robót regulacyjnych na Wiśle. Następnie między godziną 1 a 3-cią po południu udzielał posłuchań w gmachu województwa.

Na posłuchania przybyli: prezydent miasta Federowicz z wiceprezydentami, prezes Izby skarbowej Greger, prezydyum sądu apelacyjnego z wiceprezydentem Turowiczem w sprawie budowli sądowych, prezes dyrekcyi kolei państwowych Prachtel-Morawiański, dyrektor Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń Paszkowski, Stowarzyszenie „Zespół", Izba budowniczych, pp. Adolf Zarzucki i ks. Kubik w sprawie pomieszczenia szkoły w barakach w Oświęcimiu, delegacya Rady powiatowej w Pilźnie, Stowarzyszenie majstrów murarskich i ciesielskich w Krakowie, Związek inżynierów państwowych. Stowarzyszenie osiedli urzędniczych oraz liczny zastęp osób prywatnych. O godzinie 5 po południu udzielał minister posłuchań urzędnikom swego resortu w dyrekcyi okręgowej robót publicznych.

O godzinie 8 wieczorem podejmowało ministra w Starym Teatrze grono inżynierów państwowych.

—ooo—

Dola emerytów a zasada „bis dat, qui cito dat"

Od emerytowanego wyższego urzędnika otrzymujemy następujący apel do rządu:

Rada ministrów uchwałami z 24 sierpnia, 29 września i 22 października br. przyznała emerytom państwowym, oraz wdowom i sierotom po emerytach dodatek do ich poborów w wysokości 50 proc. za wrzesień, 75 proc. za październik i 100 proc. za listopad br.

Wszelako osoby uprawnione do tej chwili nie otdzymały żadnego z tych dodatków pomimo, że jak powszechnie wiadomo wobec drożyzny ciągle wzrastającej przeważna ich większość cierpi niedostatek.

Właściwe władze powinne zatem przypomnieć sobie zasadę: „bis dat, qui cito dat" (dwa razy daje, kto szybko daje, i zastosować ją bezzwłocznie nie czekając aż który z emerytów pójdzie za przykładem nieodżałowanej pamięci pensyonowanego pułkownika Mikosza, który z nędzy odebrał sobie życie.

—ooo—

Skrytobójcze morderstwo

Przed kilku dniami gościńcem przez Siercze w pow. wielickim w kierunku Sygneczowa szedł około godz. 6 wieczorem gospodarz Jan Ozga. Gdy zbliżył się do grupy zabudowań wiejskich wypadł nagle z za parkanu jakiś przyczajony mężczyzna i wbił Ozdze nóż w gardło. Z powodu gwałtownego upływu krwi Ozga w kilka chwil potem zmarł. Jako sprawcę tego morderstwa, aresztowała policya Piotra Sikorę ze wsi Rzeszoty.

O szkoły wieczorne

W sprawie poruszonej w onegdajszym numerze „Naprzodu" — piszą nam ze sfer nauczycielskich:

Niesłychane niedbalstwo ze strony ministerstwa W. R. i O. P. sprawiło, że młodzież rękodzielnicza dotąd nie rozpoczęła nauki, szkoły przemysłowe uzupełniające dotąd nie otwarte, gdyż nie ma kto w nich uczyć. Ministerstwo ofiarowało nauczycielstwu szkół powszechnych 800 mk. jako wynagrodzenie za godzinę nauki. Który z nauczycieli podejmie się za taką kwotę uczyć wieczorem po wyczerpującej pracy przez 5 godzin w szkole dziennej? Przed wojną pobierał nauczyciel 3 K lub 3 K 50 h za jedną godzinę; dziś powinienby zatem otrzymać najmniej 7000 mk., a ministerstwo ofiaruje mu aż 800 mk. (na prowincyi 600 mk.) Któż byłby tak naiwnym, aby się podjąć uczyć za taką kwotę?

Nauczycielstwo szkół powszechnych uczące w szkołach wieczornych wysłało w tej sprawie memoryał do Ministerstwa jeszcze z początkiem lipca. W memoryale tym zażądało jako wynagrodzenia 1/24 część miesięcznej płacy (około 2000 mk.) za godzinę nauki, a Ministerstwo jest skłonne płacić, po 800 mk. Jest to po prostu prowokacya i lekceważenie sprawy wykształcenia młodzieży rękodzielniczej.

Młodzież traci na tem podwójnie, gdyż nie korzysta z nauki, a powtóre otrzymuje mniejsze wynagrodzenie za swą pracę w warsztacie. Według bowiem dotychczas obowiązujących przepisów, uczeń terminatorski nie może być wyzwolonym na czeladnika, jeżeli nie ukończy klasy II. szkoły przemysłowej. Nie może zaś tej szkoły ukończyć, gdyż szkoła jest nieczynna, nie może więc zostać czeladnikiem; zaś jako niewyzwolony uczeń pobiera mniejsze wynagrodzenie niż pobierałby jako wyzwolony czeladnik. Kto na tym interesie zarabia? Nasi majstrowie zarabiają podwójnie. Pierwsze uczeń pracuje dłużej w warsztacie nie uczęszczając do szkoły, drugie pobiera mniejsze wynagrodzenie, nie mogąc być wyzwolonym na czeladnika.

Ten sposób postępowania władz szkolnych obniży do reszty poziom wykształcenia terminatorów. Blisko 6000 młodzieży rękodzielniczej w Krakowie, nie pobiera nauki i jest w ten sposób wyzyskiwaną; na prowincyi liczba ta jest kilkrotnie razy wyższą.

Otwarcie roku szkolnego w studyum nauk politycznych

(k) W ubiegłą sobotę o godz. 6 wieczór odbyła się w Collegium novum inauguracya roku szkolnego na kursie nauk politycznych przy wydziale prawa Uniw. Jagiell. w Krakowie. Otwarcia dokonał dyrektor szkoły prof. M. Rostworowski w obecności rektora Uniw. Jagiell., profesorów i przy udziale około 170 słuchaczy.

Głównym zadaniem szkoły nauk politycznych jest dostarczanie w pierwszym rzędzie słuchaczom prawa Uniw. Jagiell. możności pogłębienia i rozszerzenia odbywanych studyów teoretycznych i praktycznych, ażeby, czy to w służbie publicznej, lub na placówkach zagranicznych, czy też w działalności społecznej mogli osiągnąć poziom wykształcenia, jakiego wymagają potrzeby odrodzonej ojczyzny. Kurs studyów jest dwuletni. Dyplomy z ukończenia szkoły wydawane będą jedynie słuchaczom wydziału prawniczego lub filozoficznego.

Tragiczny dom — samobójstwo lokatora

Pisaliśmy niedawno o fatalnej sytuacyi lokatorów domu przy ul. Smolnej w Warszawie, zakupionego przez konsulat szwajcarski i gdzie skutkiem tego — na podstawie eksterytoryalności — przestała obowiązywać ochrona lokatorów i gdzie zaczęto ich rugować. Czytelnikom naszym wiadomo, że posłowie państw zagranicznych uczynili nawet „demarche" u rządu polskiego z powodu zbyt opieszałej ich zdaniem pomocy przy usuwaniu nieszczęsnych lokatorów.

Obecnie warszawski „Kuryer Poranny" tak opisuje tragiczny wypadek, wywołany owemi rugami.

„Pierwotnie — pisze — dotknęło to tylko niższe piętra. Mieszkańcy „czwartaka" (tak w Warszawie nazywają czwarte piętra z jednopokojowymi loktorami kawalerskimi Red. Nap.) na razie ocaleli. Na czwartem piętrze mieszkańcy pojedyńczych pokoi korzystali z wspólnej kuchni, którą zamieszkiwał wspólny woźny. W tej to kuchni mieścił się wodociąg, jedyne źródło wody dla całego piętra.

Aliści administracya domu chciała wykorzystać tę wspólną kuchnię dla własnych celów, i w kuchni tej osadzono woźnego konsulatu szwajcarskiego. Woźny ów zająwszy tę kuchnię, uznał ją za swoją wyłączną własność i niedopuszczał mieszkańców nietylko do użytkowania kuchni, ale i do czerpania wody z jedynego dla całego piętra źródła wody, wodociągu kuchennego... Miał to być zapewne jeden ze sposobów, zmierzających do usunięcia niechcących się dobrowolnie usunąć mieszkańców tego piętra. Mieszkańcy narazie radzili sobie jak mogli w zdobywaniu wody.

Najboleśniej dotknęły ograniczenia te zamieszkałego tam p. Feliksa Stelmachowskiego urzędnika Banku Współdzielczego. Żona jego bowiem oczekiwała w tych dniach rozwiązania. P. Stelmachowski, tak tragicznie przedstawiał sobie brak ciepłej strawy dla chorej położnicy i noworodka, oraz wody nawet do kąpieli dla dziecka, że przed paru dniami usiłował otruć się morfiną. Wówczas udało się uratować go.

Mimo to p. Stelmachowski nie mógł pogodzić się z myślą nietylko braku wody ,ale i braku mieszkania, gdyż formalnie administracya wymówiła mu, do czego upoważnia przywilej eksterytoryalności i gdy dziś w nocy pani Stelmachowska zaczęła rodzić, nieszczęsny desperat targnął się na swe życie powtórnie. Około godziny 2 w nocy Stelmachowski w przystępie nadmiernego rozdrażnienia ,rzucił się z czwartego piętra na bruk.

Desperata znaleziono na bruku dającego oznaki życia. Natychmiast wezwano pogotowie. Lekarz pogotowia przewiózł nieszczęsnego desperata do szpitala św. Rocha. Wszelki ratunek był spóźniony, gdyż p. Stelmachowski w pięć minut po ulokowaniu go w szpitalu ducha wyzionął. Przed żoną nieszczęśliwego na razie zatajono fakt samobójstwa męża.

Nieszczęśliwa ofiara rugów mieszkaniowych liczyła lat 32".

Amerykańscy oszuści

„W ostatnich kilku tygodniach zdarzyło się w Nowym Jorku kilka wypadków oszukania naiwnych biedaków, pędzonych żądzą dorobienia się szybko wielkiego majątku. Niektórzy z nich dali się nabrać na maszynki do „robienia pieniędzy", inni dali się przekonać o wyjątkowym szczęściu, jakie posiadają w grze giełdowej, a jeszcze inni pokupili akcye przedsiębiorstwa, dobywającego złoto... na „księżycu" i t. p.

Lecz pomiędzy tymi wszystkimi kandydatami na milionerów zapewne niewielu jest takich, którzyby się dali oszukać w sposób tak urągający zdrowemu rozsądkowi, jak oszukano Józefa Cerozac'a.

Cerozac spotkał przed kilku dniami w restauracyi dwóch „ziomków", którzy powiedzieli mu podczas rozmowy, że znają niezawodny sposób pomnożenia wielokrotnie jego pieniędzy. Cerozac poszedł do banku, podjął swe oszczędności w sumie 1.900 dolarów i dał swym „przyjaciołom" możność wypróbowania skuteczności ich metody. Owi „przyjaciele" kazali mu położyć pieniądze na stole, przykryć je chusteczką i zaczekać kilka minut na zwiększoną już ilość znajdujących się pod chusteczką banknotów. Cerozac wypełnił polecenie „przyjaciół". Wkrótce potem ziomkowie Cerozac'a przeprosili go, iż muszą odejść, gdyż mają ważny interes do załatwienia. W pięć minut po ich odejściu Cerozac zaciekawiony, ile razy suma jego oszczędności wzrosła, zajrzał pod chusteczkę. Jakże się przeraził biedaczysko, spostrzegłszy, że pieniądze nie tylko nie pomnożyły się ani razu, ale zniknęły zupełnie z pod chusteczki w jakiś cudowny sposób. Zrozpaczony Cerozac udał się do policyi z prośbą o odszukanie oszustów.

KRĄG INTERESÓW. Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta Federowicza, posiedzenie komisyi koncesyjnej, które odsłoniło wartość moralną niektórych radców miejskich, nadużywających swego mandatu do popierania wspólnych interesów. Odmówiono bowiem na tem posiedzeniu (już udzielonej i przez magistrat zatwierdzonej) koncesyi na drogueryę niejakiemu Piętowskiemu w Podgórzu tylko dlatego, że aptekarzowi radcy miejskiemu... Łuczce, osobiście zainteresowanemu miało to rzekomo — „psuć" dobre interesy. Z oburzeniem należy napiętnować tego rodzaju ordynarne machenstwa pewnych radców miejskich, którzy sobie wzajemnie wygadzają tam, gdzie ich osobisty interes jest zagrożony. Ze wstrętem podnosimy ten niecny fakt, któremu poświęcimy więcej miejsca.

KOMUNIKAT O STANIE POGODY, wydany w poniedziałek 6 listopada o 7 wieczór według danych państwowego instytutu meteorologicznego w Warszawie: Stan atmosfery: W dniu dzisiejszym obszar wysokiego ciśnienia leżał nad Polską i Węgrami, a niż barometryczny nad Anglią i na północy Skandynawii. W Polsce rano przeważała pogoda pochmurna o temperaturze bliskiej i wiatrach z kierunków zachodnich. W godzinach popołudniowych nastąpiło wypogodzenie się. Powyższy stan pogody nie utrzyma się jednakże długo z powodu zbliżania się depresyi z zachodu. Temperatury wahały się od 1 (Białystok) do 2 (Lwów), popołudniu od 3—4 w całym kraju. W górach utrzymuje się niezbyt gruba warstwa śnieżna. W Krakowie: temperatura 0.4, maximum 5.3 minimum 0.4, pogodnie. Prognoza na wtorek: najpierw dość pogodnie, nocą przymrozki, potem wzrost zachmurzenia i opady, wiatry południowo-zachodnie.

WYSTĘPY STANISŁAWY WYSOCKIEJ. Teatr im. J. Słowackiego przygotowuje na najbliższy okres pierwszorzędną atrakcyę artystyczną, którą będą występy znakomitej tragiczki polskiej, w nieznanych u nas jeszcze kreacyach. P. Wysocka rozpoczyna występy w sobotę b. tygodnia w dramacie Strindberga „Pelikanie". „Pelikana" reżyseruje p. Wysocka, grając w nim rolę główną. Dzisiaj i we czwartek i jutro w piątek „To co najważniejsze", aby dać możność ujrzenia niezwykłej sztuki tym wszystkim którzy dotychczas odchodzili od wysprzedanej kasy. We środę 8 bm. „Dziady".

Z TEATRU BAGATELA. Dziś i jutro „Wędrowiec i kobieta" Weronicza z pp. Kozłowską i Węgierko. Nadto w sztuce bierze udział cały prawie personal. W sobotę popoł. po cenach 40 prc. zniżonych „Sublokatorka", wesoła komedya A. Grzymały-Siedleckiego. Bilety już są do nabycia w kasie teatru.

W OPERZE wystąpił w sobotę dn. 4 bm. p. Wiktor Pietroń, który bez próby zastąpił niedysponowanego p. Stępniowskiego w roli Fausta. Występ powiódł się w zupełności.

OPERA I OPERETKA. Dziś we wtorek „Sprzedana narzeczona", opera Smetany w reżyseryi p. Stępniowskiego z udziałem najwybitniejszych solistów. W rolach głównych wystąpią pp. Jaworzyńska, Stępniowski, Ostrowski i Mazanek. Resztę obsady tworzą pp.: Zbigniewiczówna, Bodnicka, Walewska, Isakowicz, Karasiński, Różański i Marski. Jutro we środę z powodu generalnej próby z „Orlątka" teatr zamknięty. We czwartek wchodzi na repertuar „Orlątko", operetka według Rostanda z muzyką Stojanowicza. Rzecz wystawioną będzie z całym przepychem z udziałem najlepszych sił w reżyseryi dyr. St. Poleńskiego, pod batutą kapelmistrza p. W. Szczepańskiego.

KONCERT IGN. FRIEDMANNA, jednego z najsławniejszych dziś pianistów, odbędzie się w niedzielę 12 bm. Niektóre kategorye biletów są u Br. Lipskich. Sławkowska 8 już wyczerpane.

FRANCISZEK ZACHARA, pianista, wystąpi w niedzielę 19 bm. w imprezie „Krak. biura konc. E. Bujański". Bilety do nabycia u Br. Lipskich, Sławkowska 8.

SEKCYA NARCIARSKA AKADEMICKIEGO ZWIĄZKU SPORTOWEGO w Krakowie przyjmuje wpisy na sezon 1922/23 w poniedziałki, środy i piątki od godz. 6—7 wieczorem w swoim lokalu przy ul. Zwierzynieckiej l. 48. Wpisowe dla akademików i studentów za sezon 500 marek dla innych członków i uczestników 1000 mk.

WALNY ZJAZD DELEGATÓW POLSKIEGO ZWIĄZKU NARCIARSKIEGO odbędzie się 19 listopada w Krakowie. Polski Związek narciarski poruczył organizacyę Zjazdu i ułożenie szczegółowego programu sekcyi narciarskiej akademickiego Związku sportowego w Krakowie, ulica Zwierzyniecka l. 48. Bliższe szczegóły w następnych dniach.

WŁAMANIA. Onegdaj w nocy na strych domu przy ul. Wolnica l. 9 włamali się niewyśledzeni złodzieje i skradli na szkodę lokatorów bieliznę wartości kilku milionów mp. — Do policyi doniósł p. Julian Feber zamieszkały przy ul. Jasnej, że wczoraj skradziono na jego szkodę garderobę wartości 180 tysięcy mp.

POŻAR. Wczoraj o godz. 11 przed południem na Zwierzyńcu przy ul. Tatarskiej wybuchł pożar w stolarni p. Gruenberga, gdzie zapaliła się podłoga w suszarni pod kolejką wąskotorową. Na miejsce pożaru wyruszył pluton straży ogniowej. Straż po dłuższej akcyi ratunkowej wyrąbała podłogę na dużej przestrzeni i następnie ogień ugasiła. Pożar powstał z niewiadomej przyczyny. Szkoda znaczna.

—ooo—

Z POLSKI

ARESZTOWANIE SZAJKI SZPIEGOWSKIEJ. W Tarnopolu i okolicy aresztowano szajkę szpiegów. Przed niedawnym czasem pewien akademik zaproponował za olbrzymią sumę oficerowi sztabowemu N. wydanie planów mibilizacyjnych. Powiadomiona o tem policya aresztowała owego akademika, a następnie 35 szpiegów i „kuryerów" w Tarnopolu, w Skale 5, w Skałacie 10, w Podwołoczyskach 15, zaś we Lwowie 15, w tem dwóch wojskowych. Szajka ta dostarczała pieniędzy z funduszów otrzymywanych od bolszewików, bojówce ukraińskiej w powiecie tarnopolskim oraz materyału wybuchowego. Dwóch członków tej bojówki podpaliło jeden folwark. Podpalaczy rónież aresztowano. Podczas rewizyi u członków tej szajki znaleziono wiele tajnych aktów wojskowych, plany bojówek do aktów sabotażu itp.

SPOLICZKOWANIE OSZCZERCY. W poniedziałek w południe w Gliniku Maryampolskim spoliczkowany został przez legionistów I. brygady urzędnik Karpackiego Tow. p. Jarociński za użycie nad wyraz obraźliwych słów o Naczelniku państwa.

DZIWOLĄGI POCZTOWE. Od pocztowca z prowincyi otrzymujemy następujące uwagi: Do różnych dziwacznych rozporządzeń ukrócających prawa urzędników i pogłębiających ich nędzę przybyło nowe rozporządzenie krzywdzące naczelników urzędów pocztowych prowincyonalnych. Pracownikom tym odebrano awans automatyczny, tylko przyznano im ten stopień płacy, jaki odnosi się do klasy urzędu. Chcąc otrzymać zasłużony awans, musi urzędnik co 3 lata przenosić się na własne koszta na większy urząd. Należy zauważyć, że co lepsze poczty otrzymują pupile z wolnej ręki lub nadaje się im awans ad personam, reszta uczciwie pracujących pozbawioną jest wszelkich praw. Inspektorami poczt pomianowano byłych oficyałów, którzy mają prawo przeprowadzać rewizye urzędów u naczelników posiwiałych w służbie z wyższą kwalifikacyą. I jak się tu ma wyrobić karność i posłuszeństwo wobec władz?

—ooo—

ODPOWIEDZI REDAKCYI. „Samoobronę krakowskich studentów" proszę o osobiste porozumienie się ze mną w redakcyi w godzinach popołudniowych. **Haecker.**

—ooo—

—ooo—

REPERTUAR

Teatr im. Jul. Słowackiego

Wtorek: „To, co najważniejsze".
Środa: „Dziady".
Czwartek: „To, co najważniejsze".
Piątek: „To, co najważniejsze".
Sobota popoł. o g. 3: „Dziady".
Wieczór o g. 8: „Pelikan".
Niedziela popoł.: „Edukacya Bronki".
Wieczór: „Pelikan".

Teatr Bagatela

Wtorek: „Wędrowiec i kobieta".

Teatr miejski Opera i Operetka

Wtorek: „Sprzedana narzeczona".
Środa: Teatr zamknięty z powodu generalnej próby z „Orlątka".
Czwartek: „Orlątko" (Premiera).
Piątek: „Orlątko".
Sobota: „Żydówka".
Niedziela o g. 3'30 popoł.: „Halka".
Wieczór o godz. 7'30: „Orlątko".
Poniedziałek: „Orlątko".

Kollegium wykładów naukowych
(Rynek A—B 39).
Początek o godz. 7 wieczór.

Wtorek, dyr. Muz. nar. dr Fel. Kopera: „Rzeźba malarstwo i przemysł artystyczny Gotyku" (z obrazami świetlnymi).
Środa, dr Adolf Klęsk: „Ręka prawa a inteligencya człowieka".
Piątek, red. Ed. Paszkowski: „Idea bolszewizmu".
Sobota, dr Melania Grafczyńska: „Kameralna muzyka romantyczna" (z ilustr. muzyczną).

Z sali sądowej

Kraków, 7 listopada.

O napady rabunkowe

(k) Wczoraj rozpoczęły się roki przysięgłych w sądzie okręgowym karnym w Krakowie, rozprawą przeciw Wojciechowi Chudybie i Władysławowi Budziochowi, oskarżonym o zbrodnię rabunku. Według aktu oskarżenia dnia 7 maja br. w Przyborowie napadli dwaj sprawcy na jadącego nocną porą koło lasu Mendla Satlera. Po zatrzymaniu furmanki jeden z napastników przystawił Satlerowi karabin do piersi i krzyknąwszy: „ręce do góry", zabrał swej ofierze 20.000 mk. Po dokonaniu tego rabunku opryszki zbiegli do lasu. Dnia 30 czarwca br. w Borzęcinie dokonali również dwaj bandyci napadu rabunkowego na dom Jan Cholewów. W nocy rozbił jeden z opryszków szybę w oknie zaświeciwszy do wnętrza izby latarną elektryczną. Po wejściu do wnętrza jeden z bandytów trzymając w ręku bagnet, zażądał od Cholewy 8 dolarów. Gdy Cholewa wzbraniał się dać pieniądze, bandyta wyrwał mu zegarek, a stojący za oknem drugi bandyta, strzelił zkarabinu do izby, trafiając kulą w ścianę. Po strzale drugi bandyta wpadł do izby i razem z towarzyszem wynieśli skrzynię i zabrali z niej 25.000 mk. i dwa dolary. Uciekając, jeden z bandytów uderzył Cholewę bagnetem w rękę i zadał mu ranę w palec.

Przeprowadzone dochodzenie i zeznania świadków stwierdziły, że obwinieni Chudyba i Budzioch byli sprawcami owych napadów. Przy rewizyi w domu Chudyby znaleziono karabin i bagnet, i kilka patronów niewystrzelonych. Skradzione rzeczy podczas napadów, sprzedali obwinieni Józefowi Żyrkowi.

Po przeprowadzonej rozprawie trybunał na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych, skazał Chudybę i Budziocha każdego na 5 lat ciężkiego więzienia. Trybunałowi przewodniczył s. s. o. Warzeszkiewicz, wotowali s. s. o. Konopacki i s. s. o. Kraus, oskarżał prok. dr Michałowski, bronili adw. dr Szalay (Chudybę), zaś dr Pągowski (Budziocha).

Wesołe córy Koryntu

(k) Wczoraj w sądzie okręgowym karnym w Krakowie przed zwykłym trybunałem toczyła się rozprawa przeciw 19-letniej Bronisławie Pasternak false Lieberman, 18-letniej Zofii Helmanreich, 22-letniej Helenie Gotlieb false Felicyi lub Feigi Mühlrad i 22-letniej Amalii Stahl. Obwinione mieszkając wspólnie w jednym z domów przy ul. Krakowskiej, wprowadzały do swojego mieszkania rozmaitych mężczyzn i w czasie zabawy okradały ich. Zwykle jedna z nich przezwana „Zosia" wchodziła pod łóżko i potajemnie wyciągała „gościowi" portfel z ubrania. W ten sposób oskarżone okradły kilku mężczyzn na sumę około miliona marek. Rozprawa wczorajsza z powodu niezjawienia się świadków została odłożona. Na sali rozpraw zjawiło się bardzo dużo koleżanek obwinionych, tak, że policya musiała usunąć je na korytarz.

Ruch kolejarski

TARNÓW. Dnia 31 października odbyło się zgromadzenie pracowników kolejowych wszystkich działów służbowych z porządkiem dziennym: 1) pobory kolejarzy w stosunku do drożyzny; 2) sprawy organizacyjne; 3) wnioski. Kol. Łachecki przedstawił, w jakim stosunku podskoczyły ceny artykułów pierwszej potrzeby, a jak rząd zlekceważył to i podniósł pobory pracowników o 15 procent. Wywiązała się dłuższa dyskusya, w której kilkunastu mowców protestowało przeciw takiemu traktowaniu ich przez rząd, a najbardziej podnoszono protesty i żale ze strony pracowników nieetatowych, którym nie przyznano zapomogi na zakupy zimowe. Wkońcu uchwalono następującą rezolucyę: Zważywszy, że z dotychczasowych poborów pracownik kolejowy nie jest w stanie wyżywić się z rodziną wobec tak szalejącej drożyzny, która z każdym dniem idzie w górę, zważywszy, że ceny artykułów pierwszej potrzeby, jak odzieży, obuwia, mleka, jaj, tłuszczu, mąki i t. d. wzrosły o 300 procent, a nawet i wyżej, zgromadzeni z oburzeniem przyjmują do wiadomości podniesienie im poborów o 15 procent, uważając to za prowokacyę i domagają się natychmiastowego podwyższenia im dodatku drożyźnianego w takim stopniu, jaki wykazuje urząd statystyczny w Warszawie. Zgromadzeni domagają się natychmiastowego wypłacenia miesięcznych zaliczek wszystkim pracownikom nieetatowym bez względu na czasokres pracy przy kolei. Zgromadzeni domagają się wstrzymania ściągania zaliczek na zakupy zimowe aż do czasu uregulowania ich poborów. Zgromadzeni domagają się zamknięcia granic i niedopuszczenia do wywozu żadnego artykułu żywnościowego za granicę. Zgromadzeni domagają się, aby Wydział wykonawczy ZZK. wystąpił do ministra kolei z powyższymi postulatami, gdyż rozgoryczenie pokrzywdzonych doszło do tego stopnia, że nie control się przed użyciem rozpaczliwych środków obrony swych interesów. Po omówieniu spraw organizacyjnych zgromadzenie zamknięto.

Przegląd gospodarczy

Giełda krakowska z 6 listopada.

Waluty i dewizy	Waluta markowa				
	[illegible]		[illegible]		
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż	Transakcya
Dolary St. Zjed.	15.000	15.·50	15 000	15 750	15.550
„ kanad.	—.—	—.—	— —	—.—	— —
Franki franc.	1000 –	1075	1000·—	1100·—	1080·—
„ belgijs.	—·—	—·—	—·—	—·—	— —
„ szwajc.	2750	850 –	2750	2850 –	2820·—
Funty szterlin.	68 500	69.500	68.500	69.500	— –
Marki niemiec.	2·25	3 —	2 25	3 –	2·52½
Korony austr.	—18·5	–20 —	—18 50	—20·—	—18 50
„ czesko-sł.	470 —	500 —	470 –	500 —	485.—
„ węgiers.	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
„ duńskie	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Lei rumuński	—·—	—·—	—·—	—·—	—·—
Liry włoskie	640·–	675·—	650·—	683 —	666 —
Floreny holen.	—·—	—·—	—·—	—·—	— —

Akcye tow. handl. i przem.	Waluta markowa		
	Dawano	Żądano	Transakcya
P. I. H. I—IV em.	1000 —	1200 —	1000—1200
„Elibor" —Ł.J. Borkowski"	—·—	—·—	
„Impex"	—·—	—·—	
„Pharma" (B. Jawornicki)	3000·—	3100 —	
„Polski Głos"	600·—	700·—	650
C. Hartwig, Poznań	—·—	—·—	
Żegluga Polska	400 —	450 —	400
Zieleniewski—Ellem. „ex"	10 300	11.000	106.0
Warsz. Parowozy I—II em.	3200·—	3500	3400
H. Cegielski, Poznań I-VIII	13.500	14.500	13800
„Potęga" Tow. huty żel.	—.—	—.—	
„Lemiesz"	— —	— —	
„Trzebinia" I—IV em.	2700·—	3000·—	2950—2800
„Pocisk"	1500·—	1300 —	1700—1800
Automotor	1000 –	1200·—	1175
Portland-Cem. Szczakowa	— —	— –	
Górka	10.000	11.000	18000
Siersza	17.500	18.500	19000
Tepege I—IV	10.000	10.500	10000
Polska Nafta	2500·–	2800 —	2700
Oikos	—·—	—·—	
Pezet	1600·—	1800·—	
Muszcze Trzebinia	6500·—	7000·—	
„Krakus" I—V em.	2700·—	2900·—	2800
Porcelana Ćmielów	4000 —	4500 –	4000—4800
Fabr. cukru w Chodorowie	9500	10.000	9000—1100
Elektr. Siersza I—IV em.	1050·—	1150 —	1100—1150

Telegramy giełdowe

Warszawa 6 listopada (PAT) Giełda warszawska. Milionówka 1725 1625. 5 proc. m. Warszawy 425 395.

Waluty: Dolary Stanów Zjednoczonych trans. 15300 15450 15325 sprzedaż 15400 kupno 15250, Franki francuskie 1650 1650. Marki niemieckie 2'62 i pół, 2'55.

Czeki: Gdańsk 2'57 i pół, 2'40 sprzedaż 2'45 kupno 2'35, Belgia trans. 980 967, sprzedaż 972 kupno 962. Berlin 2'57 i pół, 2'40 2'45 2'35. Londyn trans. 68900 69400 68800 sprzedaż 69150 kupno 68450. Nowy Jork 15350 15475 15300 sprzedaż 15375 kupno 15225. Nowy Jrok drobne sprzedaż 15355. Paryż 1065 1050 1052 i pół sprzedaż 1057 i pół kupno 1047 i pół. Praga trans. 492 i pół sprzedaż 485, kupno 476. Szwajcarya 2835 2840 2825 sprzedaż 2840 kupno 2810. Wiedeń 0'20 i pół 0'20 i jedna czwarta sprzedaż 0'20 kupno 0'19. Włochy 655 652 i pół.

Zurych 6 listopada (PAT) Końcowe kursa dewiz. Berlin 0'08 i pięć ósmych, Holandya 213'40, Nowy Jork 543 i trzy czwarte, Londyn 2426, Paryż 37'25, Medyolan 22'80, Praga 17'25, Budapeszt 0'22, Bukareszt 3'40, Zagrzeb 2'19, Sofia 3'75. **Warszawa 0'04**, Wiedeń 0'00'72, Austr. korona stemplow. 0'00'74.

—ooo—

BOLESŁAW LIMANOWSKI

W sprawie Towarzystwa Hrubieszowskiego

(Ciąg dalszy)

Przybycie p. Duchateau przerwało naszą rozmowę, i ja zapomniałem zapytać, co rozumie p. Zawadzki pod nazwą wywrotowców? Czy narodowców ukraińskich, czy komunistów bolszewickich, czy też może socyalistów i ludowców?

Do upadku Towarzystwa doprowadziły już były rządy moskiewskie, jak to opowiedziałem dosyć szczegółowo w moim Życiorysie Stanisława Staszica, wydanym w 1921 r. Wkrótce bowiem po założeniu Towarzystwa spadło na naród polski wielkie nieszczęście, i w wytworzonych przez nie warunkach nie mogło ono jakby się należało rozwijać. W każdym razie wywierało ono na ludność wpływ dobroczynny. Do powstania 1863 roku ustawa pozostawała bez zmiany. Dopiero po powstaniu rządy moskiewskie zupełnie spaczyły jej charakter. W podstawie ustawy Staszicowskiej leżała zasada socyalistyczna: ziemia była własnością całego Towarzystwa, nie zaś oddzielnych gospodarzy. Jeżeli który z nich nie uiszczał się ze swych obowiązków, Towarzystwo mogło od niego grunt odebrać i oddać „jednemu z tych w Hrubieszowskiej gminie wyrobników, parobków lub chałupników, którzy bez roli będąc, sprawowali się najlepiej, gospodarowali najmądrzej, są dalecy od nałogu pijaństwa, a w pracach rolniczych okazali najwięcej umiejętności i w życiu domowych nieskażonych obyczajów“ *). Komitet urządzający zażądał zmiany ustawy, jako niedającej się pogodzić z ukazem 29 lutego 1864 r., który przyznawał włościanom na własność przez nich grunt posiadany. Włościanie więc z posiadaczy stali się właścicielami. Podług ustawy, mogły nabywać ziemię także osoby mieszczańskiego i szlacheckiego pochodzenia. Komitet urządzający przyznał to prawo wyłącznie włościanom, jakoby w celu ich ochrony od wyzysku przez dwory szlacheckie, przez mieszczan i żydów, ale właściwie dlatego, by nie dopuścić do Rady Gospodarczej osoby inteligentne, bardziej uświadomione. Następnie ograniczył pewne czynności Towarzystwa — zdaniem jego bowiem — wkraczały one w dziedzinę ustawy gminnej, a wioski Towarzystwa, rozrzucone na znacznej przestrzeni i pomieszane z innemi, od instytucyi niezależnemi, uniemożliwiały utworzenie z nich zwartej gminy. Ograniczenie to utrudniło rozwój przemysłu. Dalej z pod zarządu Towarzystwa wyjęto szkoły, które objęli swemi czarnemi skrzydły chełmscy apostołowie prawosławia, rozniecając wśród ludności polsko-ukraińskiej nienawiść wyznaniową i narodową. Dopomagała im żandarmerya, która prześladowała i wyganiała wszystkie podejrzywane przez nią osoby inteligentne. Wreszcie wybuchła wojna światowa, i zarządzający Towarzystwem moskale, zabrawszy kapitały i ważniejsze dokumenty, pouciekali, a kozacy palili wioski i pędzili ludność do Rosyi za uciekającem wojskiem.

Jakkolwiek łupiezkie były rządy moskiewskie w Towarzystwie Hrubieszowskiem, to jednak dochody przeważały nad wydatkami. P. Henryk Wiercieński w dziele: „Opis statystyczny gubernii lubelskiej“, wydanem w 1901 r., podaje, że w 1899 r. dochody wynosiły 47.110 rubli, wydatki zaś 27.867 rubli. W tymże roku stan kapitałów Towarzystwa przedstawiał się w sumie 126.115 rubli. Majątek ziemski — jak tego żądała ustawa — powiększał się. W latach 1884 i 1885 dokupiono 1025 morgów lasu, a w 1909 r. kupiono folwark i las obszaru 1375 morgów.

Dzisiaj — powiada p. Bujak w końcowym ustępie swej broszury: „Fundacya Staszica to niemal tabula rasa, na której na nowo trzeba zacząć budować, aby stworzyć przepiękne pole dla pracy kulturalnej, rolniczej i narodowej. Materyały pozostały i nic nie straciły na wartości: wspaniała gleba czarnoziemna, wielkie bogactwo w lasach i cenny materyał ludzki, trzeba tylko człowieka, któryby umiał w duchu Staszica odbudować jego dzieło“.

(Dokończenie nastąpi).

*) Cudzysłowem są objęte ustępy podług brzmienia ustawy.

Rządy faszystów

PROTEST SOWIETÓW PRZECIW NAPADOWI NA POSELSTWO

Moskwa. Jak donosi rosyjska agencya telegraficzna, pełnomocny przedstawiciel rosyjski we Włoszech, w nocie do rządu włoskiego wskazał na to, że dnia 1 listopada grupa uzbrojonych faszystów wtargnęła do mieszkania, zajęt go przez rosyjską reprezentacyę handlową i zażądała wydania kuryerów dyplomatycznych, a do jednego z nich oddała szereg strzałów. Policyi, która zwykle pilnowała domu, w chwili zamachu nie było wcale. Na podstawie tych faktów domaga się reprezentant rosyjski, aby oprócz przewidzianego w ustawie sądowego śledztwa przeciwko uczestnikom napadu pociągnięto do odpowiedzialności tych urzędników, których niedbalstwo umożliwiło naruszenie nietykalności rosyjskiej delegacyi handlowej.

GWAŁTY FASZYSTÓW

Rzym (PAT). Donoszą z Genui, że tamtejszy dziennik socyalistyczny „Il Lavoro“ został zajęty przemocą przez miejscowych faszystów i jest obecnie redagowany jako organ faszystów przez specyalny komitet. Ten sam los spotkał dziennik „Cittadino“ w Brescyi, oraz dziennik „Corriere del Mattino“ w Weronie.

OGRANICZENIE WOLNOŚCI PRASY

Rzym (PAT). Kilka dzienników daje wyraz niezadowoleniu z powodu widocznej tendencyi dalszego ograniczenia wolności prasy. „Corriere della Sera“ pisze: Nie wiemy, czy i kiedy swoboda krytyki zwrócona zostanie prasie włoskiej, która od kilku dni znajduje się w stanie poniżającego przymusowego milczenia. Organ Watykanu „Osservatore Romano“ pisze: Całkowicie przyłączamy się do głosów protestu naszych kolegów dziennikarzy przeciwko gwałceniu wolności i żądamy wyraźnie niedwuznacznego wyjaśnienia znaczenia depeszy Mussoliniego do prezesa syndykatu dziennikarzy, Barzilaiego.

Sułtan nie chce ustąpić

Paryż. (PAT). Dzienniki donoszą z Konstantynopola, że sułtan odmówił uznania prawomocności uchwały zgromadzenia narodowego w Angorze orzekającej jego detronizacyę.

Konstantynopol. (PAT) Jak słychać, ministrowie, którzy ustąpili, otrzymali zawiadomienie rządu angorskiego, że będą uważani za zdrajców stanu, jeżeli pozostaną na swoich urzędach. Rifat pasza zawiadomił generałów koalicyjnych, że wobec decyzyi urzędników, aby pełnić funkcye urzędowe tylko pod zwierzchnictwem władz angorskich widział się zmuszony objąć funkcye gubernatora miasta, podczas gdy dawniejszy prefekt Zia bej będzie dalej sprawował administracyę pod jego kierownictwem.

KONFERENCYA POKOJOWA 20 LISTOPADA.

Paryż. (PAT) W dobrze poinformowanych kołach sądzą, że ze względu na ostatnie wypadki w Turcyi i we Włoszech byłoby korzystniejsze rozpocząć konferencyę pokojową dopiero 20 listopada.

DEMONSTRACYE W KONSTANTYNOPOLU

Wiedeń. (AW). „Neues Wiener Tagblatt“ donosi z Paryża: Podczas zaburzeń w Konstantynopolu przyszło do starć między ludnością a żołnierzami angielskimi. W sobotę wieczór po rozejściu się wieści o objęciu władzy przez rząd angorski odbyły się pochody i demonstracye w Stambule. Demonstranci urządzili wielki korowód z pochodniami i zgromadzili się na placu przed meczetem św. Zofii, skąd zamierzali udać się do Galaty i Pery. Przed mostem w Galacie zderzyli się z patrolami angielskimi. Oficer, który prowadził patrol, mniemając, że jest zagrożony, kazał dać ognia. Padło kilku demonstrantów, na co odpowiedział tłum strzałami. Jeden żołnierz angielski zabity, kilku rannych.

Składki

NA FUNDUSZ PRASOWY „NAPRZODU“: Leśnik Mieczysław, Kraków Mk. 2.000.

Nieprawdziwe pogłoski o dymisyi wiceministra Fajansa

Warszawa (tel. wł. „Naprzodu“). Prasa zaprzecza pogłoskom o dymisyi wiceministra skarbu, p. Fajansa.

Proces Fedaka

(AW). **Lwów**, 6 listopada.

Na dzisiejszej rozprawie oskarżeni i obrońcy zadawali w dalszym ciągu pytania podkomisarzowi Gachowi, przyczem prokurator zwrócił uwagę, że pytania te czynią wrażenie, jakoby nie miało się do czynienia ze świadkiem, tylko z oskarżonym o nadużycia urzędowe. Prokurator prosił trybunał o wzięcie świadka w obronę, skutkiem czego kilka pytań uchylono. Ponieważ trybunał dopuścił do wezwania na rozprawę dwóch ekspertów rusznikarzy, obrona postawiła wnioski, aby dostarczono również całej garderoby wojewody Grabowskiego, w którą był ubrany w dniu zamachu, aby Fedak zrobił próbę strzelania z tego samego rewolweru na dowód, że strzela on tak celnie, iż gdyby miał zamiar zabicia wojewody Grabowskiego, napewno by mu się to udało.

Następnie obrońcy stawiali i motywowali cały szereg wniosków, co zajęło przeszło trzy godziny. Domagali się między innemi, aby prokurator cofnął oskarżenie co do udziału Fedaka w zamachu na Naczelnika państwa, bo zdaniem obrony nie zdołano zebrać dostatecznych dowodów winy, w przeciwnym razie obrona domagać się będzie na świadka Naczelnika państwa.

Wybory w Anglii

Londyn (PAT) Z liczby postawionych dotychczas 1426 kandydatów przypada 461 na konserwatystów, 13 na unionistów irlandzkich, 135 na narodowych liberałów, 336 na liberałów niezależnych, 414 kandydatów robotniczych, reszta na kilka drobniejszych ugrupowań.

Londyn (PAT) 57 kandydatów, którym nie przeciwstawiono żadnych kontrkandydatów, zostało uznanych za wybranych. Znajduje się wśród nich 22 konserwatystów, 10 irlandzkich unionistów, 5 liberałów, 5 narodowo liberalnych, 4 członków partyi robotniczej i 1 unionista.

Paryż (PAT) Dzienniki donoszą z Londynu, że wśród 57 kandydatów, których z powodu tego, że nie mieli kontrkandydatów, ogłoszono za wybranych, znajduje się Lloyd George oraz sześciu członków byłego rządu, w tem ministrowie pracy i oświaty.

Arabowie za niezawisłością Palestyny

Londyn. (PAT). „Deily Mail“ donosi z Jerozolimy, że do Lozanny wyjechała delegacya arabska, by domagać się pełnej niezależności Palestyny.

Zawody w piłkę nożną

Wiedeń (PAT). „Amateure“ przeciw „Hakoah“ 1:0, „Rapid“ przeciwko „Admira“ 1:0, „Wacker“ przeciwko W. A. C. 0:0, „Simmering“ przeciwko W. A. F. 0:0, „Sportklub“ przeciwko „Rudolfshügel“ 1:1, „Herta“ przeciwko „Vienna“ 2:1.

Norymberga (PAT). „Furth“ przeciwko „Nürnberg 1:0.

Praga (PAT). Sparta przeciwko Slavia 2:2.

Budapeszt (PAT). U. T. C. przeciwko III Okręgowi 5:1, M. T. K. przeciwko Kispesti A. C. 3:1, F. T. C. przeciwko B. T. C. 2:1, B. A. C. przeciwko Törökves 3:1, Vasaz przeciwko M. A. C. 1:0, M. A. F. C. przeciwko Zuglo 2:1.

Stowarzyszenia i zgromadzenia

BACZNOŚĆ ROBOTNICY KRAKOWSCY!

Zarządy związków zawodowych, okręgowa komisya i Rada zawodowa oraz Rada robotnicza w Krakowie odbędą wspólne zebranie we środę 8 listopada o godz. 7 wieczorem w sali Domu robotniczego przy ul. Dunajewskiego 5, II. p. z porządkiem dziennym:

1) Obecna drożyzna a walki cennikowe.
2) Stanowisko robotników krakowskich do strejku drukarzy.

Wzywamy Was, abyście z uwagi na ważność sprawy jawili się jaknajliczniej.

Komisya Okręg. Zawodowa. Rada Robotnicza.

CENY OGŁOSZEŃ:

Zwyczajne (na ostatniej stronie) Mkp. 100·—, w rubryce „Nadesłane" Mkp. 300·— w tekście redakcyjnym Mkp. 400 — przed tekstem Mkp. 600.— za wiersz milimetrowy. Drobne ogłoszenia Mkp. 80 — za słowo, przyczem pierwszy wyraz liczy się podwójnie. Najmniejsze ogłoszenie drobne Mkp. 800·—. Układ tabelaryczny i liczbowy o 25% droższy. Do ogłoszeń zagranicznych dolicza się 100% — do ogłoszeń zamiejscowych 50%. — Ogłoszenia drobne płatne są zgóry.

Ogłoszenia przyjmuje wyłącznie: **Powszechne Biuro reklamy „PRASA", Kraków, ulica Karmelicka L. 16, telefonu Nr 20-86.** gdzie też, celem uniknięcia zwłoki należy skierowywać wszelką korespondencyę dotyczącą ogłoszeń.

Inżyniera lub technika z działu maszynowego poszukuje Austro Daimler SA. Kraków, Gertrudy 2. 1505

Korespondenta z stenografią polsko-niemiecką poszukuje Austro-Daimler SA. Kraków, Gertrudy 2. 1506

Kilku zdolnych czeladników krawieckich na duże sztuki płaca I. kl. poszukuje Pierwszorzędny Zakład krawiecki, O. Guschinow, ...ecka 8. 1500

Panienki umiejące szyć znajdą korzystne zajęcie w Wytwórni rękawiczek Tad. Lubańskiego, Garncarska 7. 1519

Fabryka kafli Jana Bylicy w Wadowicach potrzebuje od zaraz 2 rutynowanych zdolnych kaflarzy do ustawiania pieców. Warunki na miejscu. Podróż zwracam. 1515

Inkasent poszukuje posady za prowizyą. Zgłoszenia: biuro „Prasa" Karmelicka 16, pod „Sumienny". 1517

Zbiór marek, około 10.000 sztuk: polskie, niemieckie, austryackie r. 1870 okazyjnie do sprzedania. Garbarska 8, I lp. na prawo, od 2—3. 1518

Motor benzynowy w ruchu 12 HP. tanio do sprzedania. Oszanica, młyn Cizak. 1509

Okazya! Welur na płaszcze oraz plas cz damski bardzo tanio do sprzedania. Ul. Dietlowska Nr. 60, sutereny. 1503

Harmonium 2-głosowe, 9 rejestrów, prawie nowe, sprzeda instytut muzyczny, Anny 2, kancelarya. 1514

Parcelę kupię w Wielkim Krakowie. Zgłoszenia z podaniem ceny i wielkości, pod „Parcela" do biura reklamy „Prasa" Karmelicka 16. 1473

Mieszkanie z 2 pokoi kuchni z komfortem poszukuje się za odstępnem i wysokim szynszem, ewentualnie odstąpię 1 pokój frontowy z osobnem wejściem. Zgłoszenia do biura „Prasa" Karmelicka 16 pod „Zaraz". 1258

Poszukuję mieszkania dwóch pokoi i kuchni. Dam czynsz za kilka lat zgóry lub odstępne. Zgłoszenia do Biura Reklamy „Prasa" Karmelicka 16 pod „I. G.". 1502

Która z sympatycznych pań odstąpi pokój z osobnem wejściem. Małżeństwo niewykluczone. Zgłoszenia pod „Apollo" biuro ogłoszeń Hupczyca, Kraków, Jagiellońska 7. 1513

Polecam wszelkie dodatki do krawiectwa oraz przybory do haftu. H. Heim, Kraków, Starowiślna 33. 1440

Wyuczę angielskiego w krótkim czasie metodą Berlitza. Godzina 700. — Zgłoszenia do biura „Prasa", Karmelicka 16 — pod „700". — 1443

Zocha list otrzymała, adres ten sam, prosi o podanie imienia i nazwiska. 1512

Poszukuję spólnika do dobrze prosperującego interesu z kapitałem około 5,000.000 Mkp dochód miesięczny do 500.000 Mkp. Zgłoszenia pod „Spólnik" 1483

100.000 Mk nagrody za wyszukanie posady dla handlowca działu korzennego. Zgłoszenia: biuro „Prasa" Karmelicka 16. pod „Praca". 1516

Skradziono na stacyi w Drohobyczu tymczasowe zaświadczenie Wójcika Kazimierza, które unieważnia się. 1522

Unieważniam dokument wojskowy zgubiony (karta powołania) wydany przez Komisyę przeglądową w Oświęcimiu, dla Jana Cichonia ur. w r. 1899 w Kosowej pow. Wadowice. 15.0

Unieważnia się dokument wojskowy to jest karta powołania wystawiona w r. 1921 przez P. K. U. Będzin na nazwisko Jakubowicza Herschla. 1474

Zgubiono kartę powołania wydaną przez P. K. U. Miechów na nazwisko Abrahama Bachmeiera ur. 1892 r. unieważnia się. 1473

Zgubione odroczenie wojskowe na nazwisko Śiuba Władysław ur. 1902 w Kętach, przynależny w Oświęcimiu, unieważnia się. 1520

Skradzione dokumenta wojskowe na nazwisko Józef Trojnar z powiatu Łańcuckiego, gmina Rakszawa, unieważniam. 1462

Zgubione tymczasowe zaświadczenie demobilizacyjne na nazwisko Józef Kiebzak ur. w Rudniku powiat Myślenice, unieważnia się.

Zgubioną książkę odroczeń Romana Marczyńskiego, wystawione P. K. U. Miechów, unieważniam. 1499

Zgubioną książkę odroczeń Romana Marczyńskiego, wystawioną przez P. K. U. Miechów, unieważnia się. 1499

Kilka tysięcy par obuwia na składzie

Mimo tendencyi zwyżkowej ceny bardzo przystępne.

GIZELA BRAND

Kraków, Starowiślna L. 6. 1447

Śledzi norwegskich

kilkadziesiąt beczek sprzeda 1495

S. Immerglück, Prądnik Czerwony.

Sprzedam większą ilość spirytusu

do fabrykacyi wódek i likierów a dla szynkarzy 45% wódki. Kupujący muszą dostarczyć własnych beczek. Zgłoszenia pod „Spirytus" do biura ogłoszeń Feliksa Stattera, Kraków, Grodzka 13. 1494

Łagiewnicka Fabryka Armatur w Krakowie

1497 **poszukuje**

GALWANIZERA

obeznanego również ze szlifowaniem i polerowaniem metali. Zgłoszenia przyjmuje Biuro fabryki przy ul. Marka 25, II p.

Adw. Dr. Braunfeld

w Rzeszowie

poszukuje koncypienta rutynowanego. Posada zaraz do objęcia. Warunki korzystne. Mieszkanie do dyspozycyi. 1322

Powszechny Bank Kredytowy

Spółka akcyjna.

Zaproszenie do subskrypcyi.

Walne Zgromadzenie akcyonaryuszy Powszechnego Banku Kredytowego S. A. we Lwowie uchwaliło dnia 23 stycznia 1922 podwyższenie kapitału akcyjnego na

Mp. 200.000.080·—

która to uchwała zatwierdzona została postanowieniami Ministerstwa Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 25 lutego 1922 r. L. D K. 540/22/III. wzgl. postanowieniem Ministerstwa Skarbu z 9 września 1922 3648/D. K./III.

Na tej podstawie przystępuje obecnie Powszechny Bank Kredytowy S. A. do przeprowadzenia tej podwyżki, a gdy objęcie większości akcyj nowej V. emisyi zostało już zapewnione, rozpisuje niniejszem na pozostałą ilość

Subskrypcye

na następujących warunkach:

1) Dotychczasowym akcyonaryuszom przyznaje się prawo poboru nowych akcyj w stosunku 5 (pięciu) akcyj nowej V. emisyi za każde 2 (dwie) sztuki poprzednich emisyj.

2) Akcyonaryusze, chcący wykonać powyższe prawo poboru, winni w terminie do dnia 10 listopada b. r. włącznie przedłożyć w jednem z niżej podanych miejsc subskrypcyjnych oryginalne akcye I—IV emisyi bez arkuszy kuponowych w celu zaznaczenia na nich wykonania prawa poboru.

3) Zgłoszenia na nowe akcye poza prawem poboru winny być uskutecznione w jednem z niżej podanych miejsc subskrypcyjnych w terminie do dnia **15 listopada b. r. włącznie.**

4) Kurs emisyjny nowych akcyj, przeznaczonych do rozdziału dla dotychczasowych akcyonaryuszy na zasadzie prawa poboru wynosi **Mkp. 250·—** za sztukę, zgłoszonych zaś poza prawem poboru **Mkp. 275 —** za sztukę.

5) Cena kupna złożona ma być w całości przy zgłoszeniu w gotówce przy doliczeniu kosztów konfekcyi po Mkp. 25·— od każdej akcyi im. wartości Mkp. 140 — oraz podatku giełdowego.

6) Repartycyę nowych akcyj poza prawem poboru przeprowadzi Dyrekcya Powszechnego Banku Kredytowego wedle swego swobodnego uznania po zamknięciu subskrypcyi. Subskrybentom, których zgłoszenia uskutecznione poza prawem poboru nie zostaną uwzględnione, zwróci się wpłaconą kwotę wraz z 7% odsetkami od dnia wpłat.

7) Nowe akcye uczestniczą w zyskach Banku od dnia 1 stycznia 1923 r. i od tego dnia zrównane będą z akcyami poprzednich emisyj.

Zgłoszenia przyjmują:

Powszechny Bank Kredytowy S. A. we Lwowie i jego Oddziały w Borysławiu, Drohobyczu i Krakowie, tudzież Banque des Pays de l'Europe Centrale w Paryżu i Wiedniu.

1315

Lwów, dnia 7 października 1922.

Uwadze Gospodyń!

KUNEROL

najlepszy tłuszcz roślinny ukazał się znowu w sprzedaży.

Przedstawiciel: M. VORZIMMER, KRAKÓW. 1060

ATRAX

Oryginalna reklama świetlna w oknie wystawowem i na trotuarze

zwraca powszechną uwagę i ściąga kupujących do każdego sklepu!

Elegancki. Tani. Łatwy do użycia.

Zamawiać należy w Biurze Reklamy „PRASA", Kraków, ulica Karmelicka 16.

Redaktor naczelny: Emil Haecker.
Nakładem Ludowej Spółki Wydawniczej „Naprzód" w Krakowie.
Redaktor odpowiedzialny: Stefan Czerwiński.
Czcionkami Drukarni Ludowej w Krakowie, Dunajewskiego 5 (tel. 1310).